

HARHAKÄSITTEET
TYÖVÄEN-
KYSYMYKSESSÄ

- Kirjottanut -

PETER KÄHKÖNEN

LUKIJALLE.

Lukijalle saattaa tuntua omituiselta, että yksityinen henkilö kustantaa kirjan, jossa käsitellään yhteistä työväenasiaa. Tavallisesti yhteisten asioiden esittäminen kuuluu puolueille ja jorokin määrätyn aatesuunnan ryhmille.

Tämän kirjan kustantaminen sisältöönsä nähden olisi kuulunut Raivaajalle. Lähetin käsikirjoituksen mainitun lehden toimistoon pyynnöllä, että kirjojotukseni laitetaan kirjaksi, vaan Raivaaja lähetti kirjojotuksen takaisin sillä huomautuksella, että kirjat eivät mene kaupaksi. Mielestäni täällä lännellä kipeästi tarvitaan nyt työväenasiasta tämän sisältöistä kirjaa, ja kun Toveri periaatteellisista syistä ei voi tätä kustantaa, niin ei jäänyt kirjottajalle muuta keinoa kuin ryhtyä itse tätä kustantamaan.

Mitä puutteellisuuksia kirja sisältääkin, niin ottakoon lukija sen huomioon, että kirjan on kirjottanut—sanan täydessä merkityksessä—työläinen.

Lausun sulimmat kiitokset toveri Geo. Altman'ille, kun hän hyväntahtoisesti tarkasti käsikirjojotuksen ja korjasi kirjotus- ja kielivirheet. Lausun myös kiitokset niille kirjapainoliikkeen omistajille, jotka kirjan kustantamisessa antoivat minulle tyydyttävät ehdot.

Astoria, Oregon, huhtikuun 23 p., 1926.

TEKIJÄ.

JOHDANTO.

Äskettäin valveentuneille ja hiljattain työväenliikkeen mukaan tulleille työläisille näyttää olevan ikäänkuin luonteenomaista, että työväenliike käsitetään toiseksi kuin mitä se todellisuudessa on. Haudotaan kaikenmoisia teorioita, kysymättä soveltuvatko ne käytäntöön tahi ei. Kun ennenpitkää tullaan käsittämään, ettei piirustukset pitäneetkään paikkaansa, asiat eivät menneetkään niinkuin luultiin, niin silloin tullaan kyllästyneeksi koko työväenliikkeelle, jopa osittain vihamieliseksi sille.

Meidän Amerikan suomalaisten työväenliikkeen historia on varsin rikas näistä ilmiöistä. Täällä on ilmennyt monenlaisia opinsuuntia sosialistiliikkeen siipien suojassa. Tässä kirjassessa olen eri lukuina käsitellyt niistä valtavimpia. Olen pyrkinyt etsimään itsekussakin kysymyksessä olevien harhakäsityksien syyt ja selvittänyt taloudellisten lakien valossa, miksi käsittelyn alaiset opinkappaleet eivät pidä paikkaansa. Kuinka olen siinä onnistunut, jääköön se arvostelevan lukijan ratkaistavaksi. Ei suinkaan saateta olla eri mieltä siitä, etteikö nyt juuri kaivata noista asioista jonkinlaista yhteenvetoa. On paljon jotka ovat pettyneet entisiin lempioppeihinsa, niin ovat tulleet näkemään, ettei entiset katsomukset pidäkään paikkaansa. Ne perustuvat mielikuvitukseen ja tunteisiin, eikä niihin taloudellisiin lakeihin, minkä puitteissa työväenliikkeen tulee toimia, olipa sen nimi ja tarkoitusperä mikä hyvänsä. Jos kirjaseeni auttaisi käsittämään vähäsenkään niitä työläistovereita, jotka ovat langenneet omien mielikuvituksiensa

uhriksi, että työväenkysymyksen ratkaisun tulee tapahtua
pääasiallisesti sosialistipuolueen ohjelman mukaan, mihin
kirjaseni viittaa, niin vaivani olisi palkittu sadoin kerroin.

Tien oheen väsähtäneille tovereille,

Peter Kähkönen.

Portland, Oregon, tammikuulla, 1926.

ALKULAUSE.

Kapitalistinen yhteiskuntajärjestelmä on ollut suuri edistysaskel ihmiskunnan historiassa. Ei millään edellisellä tuotantokaudella ole kehitys mennyt niin nopeasti eteenpäin kuin kapitalistisen tuotantotavan vallitessa. Muinaisyhteiskunnan tutkijat sanovat: Sukukommunistisessa yhteiskunnassa, mikä on vallinnut esihistoriallisella aikakaudella, on ihmisten keskinäiset yhteiskunnalliset suhteet olleet vuosituhansia samat. Kehitys tämän ajan ihmisille on ollut melkein tuntematon. Sukupolvesta toiseen elettiin samoissa alkuperäisissä tuotantotapojen elinehdoissa, ja tapalait pitivät järjestystä ja moraalikäsitteitä yllä. Hyvin hitaasti teki kehitys työtä vanhanajan orjayhteiskunnassa. Yhtä hitaasti edistyi keskiajalla feudaalisen tuotantotavan vallitessa kuin vanhalla ajallakin. Käsityötuotannossa pikkuporvarillisella tuotantokaudella jo edistys menee etenkäsin paljon nopeammin kuin milloinkaan ennen. Mutta sitte kuin tuotantotavoissa tapahtui se muutos, että työkalun tilalle asetettiin kone, ja kun alettiin koneita tuottaa koneilla. Tällöin vasta kehitys alkoi kulkea eteenpäin jättiläisaskelin. Mutta tämä tilanne saattoi yhteiskunnalliset levottomuudet pysyväisiksi.

Jo esi-kapitalistinen talousjärjestelmä synnytti työttömyyden joukkoilmiöksi. Loi suurkaupunkeihin ryysyköyhälistön pysyväiseksi, joka on nykyisen sivistyksen häpeätahra. Kapitalistinen yhteiskunta on kärjistänyt luokkien vastakohdat niin räikeiksi, ettei niitä voi sivuuttaa joka vähänkin ajattelee yleisestä hyvinvoinnista. Kuta loista-

vampi elämä on yläluokalla ja kuta rikkaampi muutoin yhteiskunta on, sitä avuttomimpia ovat ne, jotka eivät ole onnistuneet pääsemään omistavaan luokkaan ja jotka eivät omaa jotakin hyväpalkkaista ammattia. Heti kapitalistisen yhteiskunnan alkuaikoina ajattelevat miehet alkoivat etsiä tepsiviä keinoja työttömyyden ja muun yhteiskunnallisen kurjuuden poistamiseksi. Tästä asiasta on kirjoitettu kokonaisia kirjastoja ja puhuttu lukemattomia kertoja, perustettu monenlaisia yhdistyksiä ja valtiollisia puolueita yhteiskunnallisten pulmien ratkaisemiseksi. On syntynyt monia eri oppikuntia, joilla on hiukan eriävät oppikappaleet ja voimالاuseet, niiden ristiriitojen poistamiseksi, minkä kapitalistinen tuotanto on synnyttänyt.

UTOPISTISIA TOIMIA TYÖVÄENKYSYMYKSEN RATKAISUSSA.

Kapitalistisella aikakaudella on ilmennyt monenlaisia kokeiluja, joiden kautta on pyritty ratkaisemaan mielivaltaisesti työväenkysymystä. Valtava merkitys on työväenhistoriassa niinsanotuilla "utopisti-sosialisteilla." He uskoivat työväenasian ratkaistavan sillä tavalla, että ne ihmiset, jotka käsittävät kapitalistisen yhteiskunnan huonouden, liittyvät vapaaehtoisesti yhteen ja perustavat kommunistisia yhteiskuntia, missä työ suoritetaan yhteisesti ja työn tulokset nautitaan tasan. Useita kommunistisia siirtoloita perustettiin tämän opin mukaan Euroopassa ja täällä Amerikassa niitä sanotaan olleen satoja. Siirtoloiden tarkoitus oli näyttää esimerkillä, miten voidaan päästä pois kapitalistisesta yhteiskunnasta kommunistiseen. Vaan se, että niiden avulla olisi kapitalistinen yhteiskunta muutettu kommunistiseksi, kommunistiset yritykset muuttuivat nopeasti tavallisiksi liikeyrityksiksi. Mutta näiden siirtoloiden avulla saatiin arvokkaita kokemuksia siitä, ettei yhteinen tuotanto kapitalistisen yhteiskunnan ympäröimänä voi kunnollisesti menestyä. Yksilölliselle yritteliäisyydelle perustuva tuotanto, missä riistetään työläisiä äärimmilleen on niinpaljon tuottavampi, ettei yhteistyölle perustuva tuotanto, jossa ei ole työnriistäntää, voi menestyä sen rinnalla. Tultiin myös näkemään, ettei ihmislouhteelle ole edullinen, että laiska ja ahkera asetetaan samanarvoiseksi, että roteva työmies ei ole sen arvokkaampi kuin kuhnuri. Puhtautta rakastava, jolla oli hyvin kehittynyt kauneusaisti, asetettiin asumaan samaan huoneeseen kuin likainen ryötti,

jonka kauneusaisti oli kehittymätöin. Ei myös ollut ihmisen henkevyyttä kehittävä se tilanne, että tieteelliset ja taiteelliset ominaisuudet sulettiin yhdeksi samaksi massaksi, ettei kukaan nähnyt omaa persoonallisuuttaan. Nämä sisäiset ristiriidat näyttävät olleen kaikkien aikojen kommunististen yritysten pahimpia hajaannuksen syitä. Mutta näiden kokeilujen kautta on kuitenkin saatu selville, ettei kommunistinen tuotanto ja kulutus ole mahdottoisuus sivistyneessäkin yhteiskunnassa, kuten porvarilliset tieteilijät ovat taipuvaisia luulemaan, kun vain suurteollisuus on kyllin pitkälle kehittynyt ja muuten yhteiskunnallinen tilanne on kehittynyt siihen pisteeseen, että se on pakko panna käytäntöön koko kansallisessa ja kansainvälisessä mittakaavassa.

Toinen utopistinen unelma, jolla on suuri historiallinen merkitys työväenluokan ja kapitalistiluokan välisessä taistelussa on se, kun uskotaan, että kun ne työläiset, jotka pyrkivät kommunismiin, saavat valtiiovallan käsiinsä, niin valtion mahtikeinoilla pakoitetaan yhteiskunta kommunistiseksi.

Tälläisen ilmiön jo näemme ensimmäisessä suuressa Ranskan vallankumouksessa. Kommunistiopin omaavat saivat jossakin vallankumousvaiheessa hallitusohjat käsiinsä, niin silloin valtasi heissä ajatus: kun on valta käytettävänä, niin pakoitetaan yhteiskunta kommunismiin. He yrittivät ajatustaan toteuttaa ankaralla hirmuhallituksella. Vaan kun silloiselta Ranskalta puuttui kaikki taloudelliset edellytykset kommunismin toteuttamiseen, niin heidän valtansa pian kukistettiin. Porvarit panivat järjestelmänsä käytäntöön, mikä taloudellisten pakkolakien mukaan oli välttämätöin sen aikuiselle yhteiskunnalle. Feudaalinen talousjärjestelmä ei voinut enään turvata laajojen joukko-

jen elämisen ehtoja. Sen täytyi historiallisena välttämättömyytenä poistua porvarillisen tuotannon tieltä, mikä on kaikissa maissa ollut feudaalisen talouden perillinen. Porvarillisen yhteiskunnan vakiinnuttamisesta oli kysymys Ranskan ensimmäisessä vallankumouksessa. Ja monissa muissa porvarillisissa vallankumouksissa on ollut samoja ilmiöitä, että työläisainekset ovat pyrkineet valtiollisen vallan kautta toteuttamaan työläisten yhteiskuntajärjestelmän. Tämä vain osoittaa, että jo porvarillisen vallan alkuaikoina oli työläisillä sellainen merkitys yhteiskuntaoloissa, että saatettiin ajatella työläisten yhteiskunnan toteuttamisesta.

Pariisin kommunardissa työläiset ottivat täyden otteen porvareista. Heillä oli täydellisesti valta käsissään Pariisissa. Lyhyellä hallintokaudellaan he saivat paljon aikaan kommunin hyväksi. Vaan kommuni kukistettiin porvareiden taholta verivirroin. Kommunardeja on paljon arvosteltu siitä kuinka ne väärillä menettelytavoilla menettivät valtansa. Kommunistit eivät olisi pystyneet pitämään valtaansa pysyväisesti millään muulla tavalla kuin heittänyt porvarillisen järjestelmän palvelijaksi. Porvarillinen mailma ympäröi Pariisia. Kapitalistinen yhteiskunta eli silloin nousukauttaan, tämän järjestelmän kukoistuskautta voidaan pitää kommunin kukistumisesta mailman sotaan. Kehittyvä kapitalistinen yhteiskunta olisi kuristanut kommunin kuoliaaksi huolimatta siitä mitä vastatoimia kommunardit olisivat käyttäneet. Ja ellei muut sitä olisi kukistaneet, niin Ranskan talonpojat olisivat ennen pitkää käyneet sen kurkkuun kiinni. Sillä silloisen talonpojan edut olivat vielä enemmän kommunille vastakkaiset kuin nykyisin ovat. Ja me tiedämme kuinka suopeita talonpojat olivat Venäjällä 50 vuotta myöhemmin kommunistiselle järjestelmälle.

Tuon utopian mainingeissa elämme tänä päivänä, että valtiovallan kautta pakotetaan yhteiskunta sosialistiseksi. Venäjän vallankumous antoi tälle ajatukselle ennenkuulumatonta vauhtia. Jokainen aikaansa seuraava henkilö tietää, että Venäjän vallankumous oli historiallinen välttämättömyys. Venäjällä vallitsi maa-aateliston valta. Aatelienveto-oikeuksia suojeli itämaalainen despotistien sotilashallitus, jonka päänä oli keisari. Aateliherrojen etuoikeudet estivät toimeenpanemasta niitä uudistuksia maanomistuksessa, mitä Venäjällä kehittyvä porvarillinen järjestelmä vaati. Hallituksen sotilaallinen virkavalta oli myös monessa tapauksessa esteenä teollisuuden kehitymiselle. Suurimmalla osalla Venäjän kansasta, nimittäin talonpojilla ja työläisillä, ei ollut valtiollisia oikeuksia. Ei ollut puhettakaan, että olisi voitu saada kansan enemmistön etujen mukaisia uudistuksia yhteiskunnallisessa elämässä aikaan kehityksen kautta kansanvaltaista tietä. Tällaisesta tilanteesta ulospääsyä ei ollut muuten kuin vallankumouksen kautta. Sentähden Venäjällä melkoinen osa porvareistakin oli myötätuntoinen vallankumoukselle. Kymmeniä vuosia työskenneltiin salaisesti vallankumouksen hyväksi. Vallankumouksellisessa puristuksessa oleva maa joutui paljon voimia ja varoja kysyvään mailman sotaan. Tämä tilanne saattoi Venäjän vihatun hallituksen sellaiseen asemaan ettei se voinut puolustaa pitemmälti olemassaoloaan. Vallankumouksen hyökyaalto pyyhkäisi pois aateliston. Näin on ennenkin mailman historiassa tapahtunut, että kun jonkin luokan järjestelmä ei voi turvata laajojen joukkojen elämisen ehtoja, eikä luokkaetujensa takia voi niitä uudistuksia toimeenpanna, mitä yhteiskunnalliset muutokset vaatisivat, niin se luokka väkivalloin syrjäytetään kehityksen tieltä.

Venäjän vallankumouksen johtajina oli sosialistit. He

joutuivat ikäänkuin itsestään valtiovallan peräsimeen. Näin ollen jo vallankumouksen ensivaiheessa joutui valta työläisten edustajain käsiin (joskin sekalaiset ainekset olivat vallassa). Kun välttämättömyyden pakosta tuli kysymys kuka tulee lopullisesti vallankumouksen pesänselvittäjäksi, niin työväenluokkaa edustavat äärimmäiset radikaalit pääsivät lopullisesti herroiksi.

Kun työläisiä edustavilla joukoilla oli valta, niin heidät valtasi sama aatteellinen lumous kuin Ranskan vallankumouksessakin, että valtiomahdin käskyillä saatetaan työläisten yhteiskunta voimaan. Yksityisomaisuus lakkautettiin, teollisuus ja kauppa yhteiskunnallistutettiin, yksityinen kauppa kiellettiin. Yhteiskunnallistuttamisessa menttiin niin pitkälle, että perheasunnotkin julistettiin yhteiskunnalliseksi omaisuudeksi. Porvareiden ja muun ylimystön perhekalleudetkin takavarikoitiin. Tämän bolshevikit tekivät kostoksi porvareita kohtaan, joka oli raukkaomainen teko. Se oli vastoin sosialistista oppia. Sosialistit ovat näet opettaneet: sosialistit sallivat sellaista yksityisomaisuutta kuin perheasunnot, huonekalut, automobiilit, ja kaikkea mitä käytetään yksilöllisesti nautinnon välineinä. Jos bolshevikit olisivat tyytyneet siihen, että olisivat sellaiset kalleudet takavarikoineet kuin timantit, joissa monella perheellä oli suuret rikkaudet, niin kellään työväenasiaa edustavalla henkilöllä ei olisi mitään muistuttamista, mutta kun kostonhimossa menttiin niinkin pitkälle, että huonekalutkin takavarikoitiin, niin tämä oli tolkutoin teko. Mitään kostotoimenpiteitä työläisten taholta porvareita kohtaan ei tulisi harjoittaa. Ei se ole porvareiden syy, että meillä on huono yhteiskunta, porvarit ovat kapitalistisen järjestelmän tuotteita aivan samoin kuin palkkatyöläisetkin. Se riittää kun porvareilta otetaan tuotantovälineet kansan omaisuudeksi. Lakkautetaan kapitalistien mono-

polioikeus pankkeihin, rautateihin ja kaikkiin niihin tuotantovälineisiin, joilla on yleishyödyllinen merkitys, he alistetaan työläisten kanssa samanarvoisiksi, asetetaan sellaiseen työhön, mihin heidän oppinsa ja kokemuksensa edellyttää. Nämä toimenpiteet ovat yhteisen hyvinvoinnin katsantokannalta oikeuden mukaisia. Emmehän yhteiskuntaoloja sillä paranna, että kohotamme yhden luokan ja toisen luokan sysäämme kurjuuteen.

Kokemuksen kautta bolshevikit tulivat näkemään, ettei huonekalujen takavarikoimisella hyödytetty ollenkaan vallankumous-asiaa. He itse ovat sanoneet, että takavarikoimisessa menttiin liian pitkälle. Epärehelliset hallitusvirkailijat kun lukitsivat huoneiden etuovet joissa säilytettiin huonekaluja ja taidemaalauksia, niin takaoven kautta myivät niitä keinottelijoille. Ne siirtyivät kädestä käteen ja kuljetuksessa turmeltui paljon. Tällä tavoin hävitettiin arvokasta omaisuutta, ilman että siitä olisi kukaan muu hyötynyt paitsi petolliset hallitusvirkailijat saivat hie-man taskurahoja itselleen.

Kun bolshevikit julistivat rahan arvottomaksi ja lailla kielsivät yksityisen kaupan, ja kun valtio ei pystynyt järjestämään tavaran vaihtoa sille kannalle mille oli aikomus, nimittäin että tavara vaihdetaan tavararaan, niin tämä tilanne synnytti salaisen kaupanteon, joka oli työläisille monta vertaa huonompi kuin laillinen kauppa. Tavarat kohosivat satumaisen korkeisiin hintoihin. Syntyi kaikenlaista keinottelua ja tavaroiden väärennystä. Tässä tilanteessa saattoi tapahtua sellaisia hullunkurisuuksia kuten esim.: kun suutari neuloi kengät, hän ei voinut myydä niitä rahaan; hän tarvitsi säkin perunoita, hänen täytyi löytää henkilö, jolla oli säkki perunoita ja oli halukas vaihtamaan sen kenkäpariin. Tämä toimitus saattoi olla suutarille siksi paljon aikaa kysyvä, että olisi sillä aikaa neulonut toisen

kenkäparin. Tällainen tilanne on sietämätöin vähänkin sivistyneessä yhteiskunnassa.

Kun asunnot yhteiskunnallistutettiin, niin tultiin näkemään kuinka ihanteellinen tilanne sen kautta saavutettiin. Kukaan ei tuntenut huoneita omakseen, kellekään ei ollut vastuunalaisuutta siitä miten asuu, jokainen eli kuin viimeistä päivää. Täten huoneet joutuivat pian rappiolle. Tässä toteentui se suomalainen sananpars: Kuolee koira kahden isännän, elää yhden. Hallituksen asuntotoimikunta oli avuton tämän tilanteen korjaamiseen. Tämä korjantui ainoastaan siten, että asunnot sallittiin omistaa yksityisesti.

Tuotannon alalla bolshevikit kokeilivat I. W. W.-liiton työmaahallinnolla. Työläiset valvoivat tehtaan menestymisestä. He valitsivat keskuudestaan työnjohtajat. Tavallisesti valittiin suurisuinen agitaattori, sillä työläiset omaavat suurelta osalta sellaisen käsityksen, että joka on hyvä suunsoittaja ,hän pystyy mihin vaan.

Alkuhallintokaudella armeijakin muodostettiin saman opin mukaan—sotilaat valitsivat päällikkönsä. Tällainen armeija kuitenkin osottautui taistelukyvyttömäksi, ei saatu sitä kuria mitä taistelevalta armeijalta vaaditaan. Tällä alalla bolshevikit alkoivatkin ensin perääntyä—palautettiin valta opinkäyneille upseereille.

Teollisuuden alalla tämä järjestelmä näytti yhtä tehotomalta kuin armeijassakin. Tehtaiden johtajat useimmissa tapauksissa olivat kykenemättömiä. Omasta aloitteestaan työläiset eivät saaneet sitä täsmällisyyttä ja työtehoisuutta mitä koneellinen suurtuotanto vaatii. Työteho laski, tuotantomäärä aleni jatkuvasti. Kun bolshevikit näkivät, ettei ole toivoakaan tuotannon kohottamiseen, niin hallitus järjesti tehtaat siten, että asetti teollisuus-expertit johtajiksi; työläisten täytyi alistua johtajien tahdon alai-

seksi. Johtajat asetettiin vastuunalaisiksi tehtaan menestymisestä, samaan tapaan kuin kapitalistisissakin tehtaisissa.

Kun valtiovallan pakkopaidassa oli eletty kolme vuotta ja nähty, että jos sitä jatketaan, niin ei ole muu edessä kuin täydellinen teollisuuselämän luhistuminen ja se saattaa merkitä bolshevikien vallan kukistumista, niin bolshevikit valtansa säilyttämisen takia näkivät viisaammaksi julistaa voimaan niin sanottu "uusi talouspolitiikka," joka ei ollut muuta kuin palaamista kapitalistiseen järjestelmään. Nyt on Venäjällä kapitaalilla lailliset oikeudet kuten toisissakin kapitalistisissa maissa. Kenellä on pääomaa, hän saa alottaa liikeyrityksen, palkata työläisiä, kiskoa liikevoittoa työläisten luomista arvoista kuten kapitalistisissa liikeyrityksissä tehdään. Venäjällä on pankkiliike, jossa hallituksen sanotaan olevan suurimpana osakkaana, se ottaa vastaan talletuksia, maksaa niistä pienen koron ja lainaa rahaa liikeyrityksille korkeampaa korkoa vastaan kuin mitä se maksaa tallettajille. Kauppias ostaa tavaraa käsitöläisiltä ja talonpojilta mahdollisimman alhaisilla hinnoilla ja myy niitä kuluttajille korkeista hinnoista. Huoneista voi periä vuokraa, vieläpä maan käytöstäkin vuokran perimisen sanotaan olevan sallittua. Perintöoikeus on olemassa kuten muissakin porvarillisissa maissa. Siis kaikki ne kapitalistisen talouden tunnusmerkit, mitkä ovat ominaisia kapitalistiselle yhteiskunnalle, ovat myös Venäjällä käytännössä, s. o.: "korko, voitto ja vuokra." Venäjän ja muiden maiden taloustoiminnassa on vain se eroavaisuus että hallituksen taholta enempi säännöstellään liikealojen toimintaa kuin muissa maissa, liikevoittoa ja omaisuutta sanotaan verotettavan enempi kuin maissa, missä on puhtaasti kapitalistinen hallitus. Erilainen päämäärä on myös Venäjän hallituksella kuin porvarillisilla hallituk-

silla. Sen pyrkimys on valtiomonopolin kautta luoda valtiokapitalistinen talousjärjestelmä, joka on hyvin läheinen sukulainen yksityis-kapitalistiselle talousmuodolle, jossa työläiset on alistettu pääoman yliherruuden alle. Ennen Venäjän vallankumousta sosialistiliikkeessä radikaalit eli vasemmistolaiset halveksivat ajatustakin valtiokapitalismista. Eivät he nähneet siitä mitään hyötyä työläisille. Nyt samat henkilöt ovat Venäjän hallituksen ihailijoita. Näin epäjohdonmukaisia ajatuksia ilmenee työväenliikkeessä.

Onnistuuko Venäjä luomaan valtiokapitalistisen järjestelmän, ei ole vielä mitään varmoja takeita siitä. Jos se sen pystyy tekemään, on se edistysaskel mailman sosialistiselle liikkeelle, sillä sosialistit ovat jo kauvan todenneet sen, että valtiokapitalismi on väliaste yksityisestä kapitalismista sosialistiseen yhteiskuntaan. Entisten kokemusten lisäksi Venäjän vallankumous toi mailman työväenliikkeeseen niin sitovia todistuksia siitä, ettei voida mielivaltaisesti luoda uutta yhteiskuntaa. Feudaalisesta ja pikkuporvarillisesta yhteiskunnasta ei voida suorastaan hypätä sosialistiseen, vielä vähemmän kommunistiseen yhteiskuntaan, mikä on täydellisin yhteiskuntajärjestelmä, mitä filosofit ovat saattaneet ajatella.

TEOLLISUUS-UNIOSTA UTOPISTISIA KÄSITYKSIÄ.

Täällä Amerikassa I. W. W.-liitto ja Euroopassa syndikalistiset järjestöt edustavat sitä oppia, että työväenky-symys ratkaistaan pelkällä teollisuusunio-toiminnalla.

I. W. W.-liiton perustajina olivat sosialistit ja entiset ammattiuunioiden jäsenet ,jotka tavalla tai toisella olivat tulleet vakuutetuiksi, että tämän maan ammattiliitto (A. F. of L.) on auttamattomasti niin vanhoillinen, ettei se tunnusta työläisten itsenäisen politillisen toiminnan tarpeellisuutta. Tämän maan sosialistipuolue v. 1905, jolloin I. W. W.-liitto perustettiin, eli aatteellista nuoruuden ikää, se kokosi punaisen lipun ympärille kaikki ne ajattelevat henkilöt, jotka olivat tulleet näkemään, ettei tämän maan kaksi vallasta kilpailevaa valtapuoluetta voi tarjota mitään hyvää työläisille. Vaan sosialistipuolueelta puuttui sitä perustetta mikä vaikutusvaltaisella työläisten puolueella tulee olla, nimittäin taloudellisesti järjestyneiden työläisten voima. Sosialistit ajattelivat, että täällä tulee työväenliikkeen saada sama muoto kuin Europassakin, että uniot ovat sosialistipuolueen tukena. Kun Amerikan Federation of Labor kieltäytyi silloin kuten nytkin tunnustamasta mitään politillista puoluetta omakseen, niin tähän tilanteeseen tyytymättömät ainekset perustivat koko maailmaa käsittävän teollisuustyöläisten union, jonka tarkoitus oli sama kuin sosialistipuolueenkin, kumota kapitalistinen järjestelmä. Uuden union perustajat ajattelivat, että vanhoillisiin unioihin kyllästyneet joukot astuvat riemumarssissa yhteen suureen unioon, jolla on sosialistinen päämää-

rä, jonka taistelutavat perustuvat luokkataisteluopille, joka työskentelee käsi kädessä sosialistipuolueen kanssa. Jokunen radikaalinen unio yhtyikin uuteen liittoon, kuten Lännen Kaivosmiesten Liitto. Vaan tässä toiveessa petyttiin, tultiin pian näkemään ettei vanhoista unioista jäsenet lähteneetkään noin vain teollisuusunioon. Pian erkani uudesta liitosta Lännen Kaivosmies Liitto. Tämän jälkeen alkaa I. W. W.-liitolle oma vaiherikas historia, joka ei ole mielenkiintoa vailla.

Se joutui sellaisten työläisten yhteiskunnalliseksi pyrkimykseksi, jotka kaikkein enimmin kärsivät kapitalistisen yhteiskunnan nurinkurisuuksista. Keski-lännen valtioiden ja lännen sekatyöläisten yhteiskunnallisen aseman mukainen on tuo paljon huomiota herättänyt järjestö. Siihen aikaan kun liitto alkoi toimintansa, Michiganin, Minnesotan ja Wisconsinin metsätyöläisillä oli erittäin kurjat olot, eikä olleet olot paljoa paremmat mainituissa valtioissa rautakaivostyöläisilläkään. Viljavyöhykkeellä elonkorjuutyöläisillä oli olot kerrassaan hirvittävät. Kun työläinen teki kovaa pölyistä työtä pitkän päivän, niin sai hankkia yötilan joko sikopahnasta tahi navetasta, ja ellei niissä sattunut olemaan tilaa niin sai värjöttää ulkona olkiläjässä.

Vaikka länsirannikon metsätyöläisillä oli hiukan paremmat olot kuin mitä edellä on mainittu, niin olivat nekin siksi huonot, että radikaalisille opeille oli hyvä maaperä. Länsirannikon sekatyöläisten olot ovat ominaiset siinä, että ne ovat sesonki-töitä. Kesäkuukausina on töitä, mutta työt ovat enimmäkseen raskaita ja kun työnteettäjät haluavat lyhyenä työaikana ansaita niin suuren liikevoiton, että tulevat sillä toimeen koko vuoden ja vielä rikastuakin, niin työtehoisuus on kehitetty äärimmilleen. Tämän lisäksi raat työnsjohtajat antoivat niin sanottua "helvettiä" työläisille. Ennen I. W. W.-läisten suuria lakkoja pomoilla

oli ikäänkuin vihaa työläisille, pistopuheilla ja muilla uhkauksilla pidettiin työläiset pelon alaisena. Usein työläisten taholta tehtiin pilaa siitä kun "paasi" sallii ennemmin hevosen levätä viisitoista minuuttia kovan vedon jälkeen kuin lapiomiehen selkäänsä oikaista. Tällaiset olivat satunnaisten työntekijäin työpaikat edellämainituissa valtioissa silloin kun I. W. W.-liitto alkoi järjestämään pohjajoukkoja.

Se ryhmähenki mikä on ominaista I. W. W.-läisille, johtuu siitä, että tukkikämpillä ja muissa satunnaisissa työpaikoissa työläiset tuntevat toisensa, työ on kaikilla melkein samanlainen, pieniä poikkeuksia lukuunottamatta, kaikki ovat kovan elämänkoulun kokeneita kohtalotovereita. Pieni union sisäänkirjotusmaksot ja alhaiset kuukausimaksot, unioiden ilman lakkorahastoja, suora joukkotoiminta ilman johtajia, lyhytaikaiset lakot, saboteesi, työmaalakko, kampien pullaukset, oikeudenkäynti ilman puolustusta ja valtiollisen toiminnan vastustaminen muka tarpeettomana työläisille, ovat tuon joukon yhteiskunnallisen aseman kukkasia. Tämä joukko teki erehdyksen siinä, että oman yhteiskunnallisen asemansa perusteelle rakensi opin koko työväenluokkaa varten. He eivät tulleet ajatelleeksi, ettei ammattilaisille ja teollisuustyöläisille, eikä niille, jotka ovat sidotut perhevelvollisuuksiin, sovellu yhtä irtonaiset taistelutavat asemansa parantamiseen kuin ammattitaidottomille sekatyöläisille ja metsätyöntekijöille, jotka enimmäkseen ovat perhesiteitä vailla—joiden "koti on siellä mihin milloinkin hattunsa ripustavat," kuten sattuvasti sanotaan satunnaisten työntekijöiden olotilaa. He vetivät oikeista lähtökohdista väärää johtopäätöksiä. Kuta pitemmälle kapitalistinen yhteiskunta kehittyy, sen moninaisemmaksi tulee työnjako ja ammatin oppiminen tulee yhä helpommaksi. Tästä I. W. W.-läiset vetivät sen johto-

päätöksen, että ammattitaito tulee arvottomaksi ja tämän perusteella muka ammattitaidoton työläinen on tuotannolle tärkeämpi kuin ammattilainen. He eivät nähneet sitä, että vaikkakin nykyään ammattitaidon oppiminen on paljon helpompi kuin käsiteollisuuden aikana, niin ammattien luku on lisääntynyt ja tuotannolle ammattien tärkeys on yhtä tärkeä kuin ennenkin. Ammatittoman työn suoritus on monella tuotannon alalla paljon vähempiarvoinen kuin ammattilaisten. I. W. W.-läiset ovat erittäin painostaneet sitä seikkaa, että kun raaka-aine tuotannon työläiset lakkaavat tuottamasta, niin valmitusteollisuus silloin lakkaa ja se juuri tekee ammatittomien lakon voimakkaaksi. Tässäkään ei nähdä sitä heikkoutta, että hätätilassa ammattilainen voi suorittaa ammatitonta työtä, vaan useinkaan ei sekatyöläinen voi astua ammattilaisen tilalle. Kun sosialistinen yhteiskuntatiede toteaa, että työläisten yhteiskunnallinen päävoima on sen tuotannollisessa asemassa, eli toisin sanoen taloudellisissa järjestöissä, se on: unioissa, niin siitä vedettiin se johtopäätös, ettei työläiset tarvitsekaan taisteluissaan käyttää muuta voimaa kuin tuotannollista. Luokkataistelussa on kaikki kaikessa taloudellinen voima, joka työläiset pelastaa. Ja kuitenkin tämä joukko on ala-arvioinut, vieläpä vastustanutkin ja halveksinut osuustoimintaa. Jos mikään toiminta on työläisille taloudellista, niin sitä on osuustoiminta.

Ensi silmäykseltä I. W. W.-liiton opinkappaleet näyttävät hyvin viehättäviltä, vieläpä jossain määrin johdonmukaisilta, vaan lähemmin tarkastettuna niiltä puuttuu pätevät perusteet. Yhteen aikaan liitto julisti itsensä suuriäänisesti vallankumoukselliseksi työväenluokan järjestöksi ja samalla sanoi olevan ihan puolueeton työläisten valtiolliseen toimintaan nähden. Kuinka heikolle perusteelle tämä ajatus on rakennettu. Järjestö joka sanoo olevansa

vallankumouksellinen, kieltää työläisiltä valtiovaltaan kajoamisen muka tarpeettomana. Eihän vallankumousta voi tapahtua ellei kajota tavalla tahi toisella valtiovaltaan. Ei vallansiirtyminen luokalta toiselle käy päinsä muuten kuin että valtaan kohoava luokka ottaa vallan vallassa-olijoilta.

Liiton oppi pääasiallisesti perustuu siihen näkökantaan, että kun työläiset järjestyvät tuotanto-alottain teollisuus-departementeiksi ja nämä kaikki kuuluvat yhteen keskusjärjestöön, joka muodostaa yhden suuren union, ja kun kaikki työläiset kuuluvat keskitettyyn unioon, niin siitä kasvaa niin voimakas mahti, että se nielee sisäänsä kapitalistien taloudellisen ja poliittisen voiman. Suurlakko on se lopullinen mahti jonka avulla työläiset pääsevät koko yhteiskunnan herraksi. Jos suurlakko jossain tilanteessa tulisi siksi mahdiksi, että sen edessä valtiovalta olisi tehotoin, niin samalla työläisten täytyy kyetä ottamaan valtiovalta käsiinsä ja järjestämään valtio työläisiä palvelemaan. Näin ollen työläisten lopullinen vapautuminen tapahtuu valtiovaltaan kajoamalla. On lapsellista se käsitys, että silloin kuin työläiset saavat tuotantolaitokset haltuunsa, valtio lakkaa tarpeettomana. Lakko yksistään on tehotoin silloin kun on kysymys kapitalistien ja työläisten lopullisesta valtataistelusta, sillä lakosta työläiset kärsivät enemmän kuin kapitalistit. Työläisiä on paljon enempi kuin kapitalisteja, mutta työläisten hallussa on vähäsen ruokavaroja, niinkauvan kuin kapitalistien käsissä on valtiovalta niin on myös heidän taskussaan ruokavarastojen avaimet. Muut valtavat yhteiskunnalliset tekijät täytyy olla apuna työläisillä ennenkuin yleislakko on tehokas, eikä yksistään palkkatyöläisten ja kapitalistien välinen taistelu. Palkkatyöläisten vaatimukseen täytyy yhtyä maalaiset ja muut väliluokat. Tässä tilanteessa vasta suurlakko voi

saavuttaa vallankumouksellisen luonteen. Työläisten valtaan pääsy ja vallassa pysyminen ei riipu yksistään mistään teollisuusuniosta.

Teollisuusunio ei voi olla sekatyöläisille muu kuin sama mikä on ammattilaisille ammattiunio, nimittäin että union kautta hankkivat parannuksia oloihinsa kapitalistisen yhteiskunnan puitteissa. Jos I. W. W.-läiset olisivat unionsa pitäneet vain sinä järjestönä, jonka kautta hankitaan parannuksia sekatyöläisten oloihin, niin se olisi saavuttanut paljon paremmat tulokset kuin sillä utopistisella opin julistuksella, että muka teollisuusunion kautta kumotaan kapitalistinen yhteiskunta. Kapitalistisen yhteiskunnan kumoamisessa on tärkein seikka yksityisomistuksen kumoaminen ja tilalle asettaa yhteiskunnallinen omistus. Se on siksi vaikea ja suuri tehtävä ettei minkäänlainen unio sitä yksistään voi suorittaa.

OSUUSTOIMINTA.

Osuustoiminnalla on huomattava osuus nykyaikaisessa työväenliikkeessä. Kansainvälisissä työväenkokouksissa on se tunnustettu kolmanneksi haaraksi nykyaikaisessa luokkataistelussa; se on yhtä suuresta merkityksestä työväelle kuin unio ja poliittinen toiminta. Jotkin ajattelijat ovat olleet sitä mieltä, että sen kautta ratkaistaan koko sosialistinen kysymys. Ei tarvita muuta kuin valveentuneet työläiset liittyvät yhteen, perustavat ensin osuustoiminnan vähittäismyynnin alalla ja vähitellen laajentaa kauppaa tukkuliikealalle ja sitä mukaa tuotantoalat toisensa perään. Täten voidaan tuotanto ja kulutus saada sopu-sointuun, silloin lakkaa pääoman yliherruus, köyhyys ja ylellinen rikkaus katoavat. Tällä tavoin saavutetaan sosialistinen yhteiskunta ilman katkeraa luokkataistelua.

Tämän teorian mukaan työläisten tulisi kyetä käyttämään liikealoilla samoja menettelytapoja kuin mitä porvarit käyttävät, nimittäin keskinäistä kilpailua, ja ken kilpailussa voittaa, hän jää aseman herraksi. Työläisten osuustoiminnan pitäisi kilpailun kautta tulla niinpaljon voimakkaammaksi etteivät porvarilliset liikkeet voisi menestyä sen rinnalla. Osuuskauppojen tulisi kyetä myymään tavaraa niin paljon halvemmalla, ettei yksityisen kannattaisi kilpailla osuuskaupan kanssa. Osustehtaan tulisi kyetä tuottamaan tavaroita niin paljon halvemmalla, että se syrjäyttäisi yksityisen tuottamat tavarat mailman markkinoilta. Tähänastinen kokemus on kuitenkin näyttänyt, ettei niin tapahdu kuin harvoissa tapauksissa. Harvat osuustoiminnalliset tuotantoalat ovat kyenneet kilpailemaan yksityisten yritysten rinnalla. Kauppa-alalla on osuustoi-

minta parhaiten menestynyt. Tälläkin alalla siellä missä osuustoiminta-väki on siihen innostunut ja ovat tietoisia liikkeen periaatteista ja menettelytavoista. Missä osuustoiminta-väki on valistumattominta, eivätkä ole periaatteellisesti selvillä, siellä liikkeet kituvat ja monessa tapauksessa on toiminta täytynyt tykkänään lakkauttaa.

Kun lähemmin tarkastaa kysymystä, voidaanko osuustoiminnalla ratkaista koko työväenkysymystä, niin vastaus on kielteinen. Ensiksi tuotanto-osuuskunnat eivät voi tulla niin kilpailukykyisiksi, että ne syrjäyttäisivät yksityisen tuotannon. On vaikeuksia siitä mikä on kohtuullinen palkka osuustehtaissa, maksetaanko työläisille union palkka vaiko muun vallitsevan palkkatason mukaan. Kun maksetaan sama palkka kuin yksityisten tehtaissa, joka on ihan välttämätöin, niin työtehoisuus täytyy olla sama kuin yksityisenkin, näinollen ei osuustehdas-työläisille ole sen edullisempi kuin yksityisenkään. Osuustehtaan tulisi kyetä maksamaan parempi palkka, antaa helpompi työ ja kaikinpuolin paremmat työehdot kuin yksityisen tehtaassa ennenkuin siitä olisi työläisille hyötyä. Tässä tapauksessa ei se voikaan tuottaa tavaroita yhtä halvalla kuin yksityiset. Jos ajattelemme ettei osuustehdas pidäkään palkkatyöläisiä. Kaikki työläiset ovat samalla tehtaan omistajia, jaetaan tasan työntekijäin kesken se mitä saadaan yleiseksi tuloksi tuotteista, niin tällöin on se vaara olemassa, ettei tehdas tuotakaan niin paljon, että saataisiin kunnollinen korvaus työstä henkilöä kohtaan. Tässä tilanteessa työläiset eroaisivat yrityksestä, liike lakkaisi tahi muuttuisi tavalliseksi osakeyhtiöksi. Toisessa tapauksessa tällaiset yritykset voisivat rikastuttaa työläiset, että heistä ennenpitkää tulisi kapitalisteja. Tällöin tämä liikeyritys riistäisi yleisöä yhdellä lailla kuin yksityisetkin liikkeet. On paljon liikealoja joihin ei voida asettaa osuustoiminta-periaat-

teita, kuten kaupungeissa vesi-, valo- ja raitiotieliikenne, yleisöä tyydyttävällä tavalla. Ei myös sellaisia liikehaaroja kuin rautatie ja monta muuta suurliikettä, jotka palvelevat koko yhteiskunnan tarpeita.

Vaikka lopullista ratkaisua työn ja pääoman välisessä taistelussa ei saavuteta osuustoiminnan kautta, niin siitä huolimatta sillä on erinomainen vaikutus sosialistisen mielialan kasvattamisessa laajojen joukkojen kesken. Se näyttää käytännössä joukoille, että välikädet ovat tarpeettomia tavaran välityksessä tuottajalta kuluttajalle. Se hävittää joukoista pois turhanpäiväisen radikaalisuuden. Jokapäiväisessä käytännöllisessä toiminnassa, jota on osuustoiminta, joukot tulevat havaitsemaan ettei millään iskunoilla eikä suurella äänellä voida yhteiskuntaoloja toiseksi muuttaa kuin mikä on yhteiskunnallisen kehityksen mukaista. Kaupan järjestämisessä työväen etujen mukaan on osuustoiminta suurena tekijänä. Sen kautta joukot oppivat käyttämään omintakeista alotekykyä liikealoilla, jota työläiset tarvitsevat ennenkuin voivat toteuttaa etujensa mukaisen yhteiskunnan. On paljon valveentuneissa työläisissä sellaisia, jotka ajattelevat että kun työläiset valtaavat valtiovallan ja sen avulla järjestävät tuotannon ja jaon, niin silloin osuustoiminta on tarpeeton. Me kokemuksesta tiedämme, että valtiovallan kautta taloudellisten asioiden järjestely käy peräti hitaasti ja sitäpaitsi se tulee kalliiksi, asioiden täytyy kulkea monen virkailijan kautta, tämä on välttämätöntä valtiolliselle toiminnalle, tällä tavoin valtio koettaa puolustaa itseään erehdyksiltä ja petoksilta. Jos ajattelemme, että sosialistisessa järjestelmässä kaikki vähäpätöisetkin taloudelliset toimet suorittaa valtio, niin se on harhakäsitys. Sellaisesta asioiden järjestyksestä ei olisi työläisille mitään hyötyä. Työläisten valtaan pääsyn jälkeenkin osuustoiminnalla tulee olemaan

suuri merkitys. Osuustoiminnan kautta hävitetään virka-
valtaisuus sellaisesta taloudellisesta elämästä missä se ei
ole toimialaan nähden ihan välttämätöntä.

Se ettei osuustoiminta ole vielä toistaiseksi saanut niin
paljoa aikaan kuin mitä siltä on toivottu, johtuu pääasial-
lisesti siitä, ettei joukot ole tietoisesti mukana. On paljon
kykenemättömiä johtajia, joiden takia liikkeet kärsivät.
Liikkeet usein aletaan liian pienellä pääomalla ja tämän
lisäksi kun äkkinäinen kaupanhoitaja ostaa sopimatonta
tavaraa, joka ei mene kaupaksi, niin niissä seisoo se vä-
häinen pääoma kiinni vuosikausia. Nämä heti aluksi vai-
keuttavat osuuskaupan menestymistä. Sitte yksi ja pahim-
pia esteitä osuustoiminnan menestymiselle ja myöskin
vaikea korjata, on se, ettei osuusliikkeissä työläiset halua
suorittaa yhtä paljon työtä kuin yksityisten liikkeissä.
Mutta tietoinen ja ymmärtäväinen osuustoiminta-väki voi
tämänkin korjata sillä tavalla ettei osuuskunta vaadi liikaa
työtä työläisiltään, että samalla työläiset täyttävät velvol-
lisuutensa siten, että se on hyödyksi liikkeelle.

Joukoissa on myös se huono tapa, mikä johtuu valis-
tuksen puutteesta, että omassa liikkeessä nähdään kaikki
varjopuolet mahdollisimman suurennettuna. Umpimäh-
kään syytetään johtajia ja muita työläisiä ilman, että otet-
taisiin selville todelliset syyt varjopuoliin. Vieläpä ilmenee
kateutta ja muuta pahansuopaisuutta palveluskuntaa koh-
taan. Tämä on korjattavissa vain voimakkaalla agitatsio-
nilla, vaan valitettavasti osuusliikkeiden taholta tehdään
liian vähän valistustyötä osuusväen keskuudessa ja vielä
vähemmän ulkopuolella olevien joukkojen keskuudessa.
Osuuskauppojen johtajat ja johtokunnat ovat liian sokeita
näkemään kuinka tuiki tarpeellinen joukkotoiminnalle on
agitatsioni. Ollaan liian säästäväisiä luovuttamaan varoja

tätä tarkotusta varten, vaikka se monessa suhteessa saattaisi tuottaa moninkerroin takaisin itsekullekin liikkeelle ne varat mitä käytetään agitatsionin ylläpitämiseksi.

Voimaperäinen osuustoiminta-agitatsioni tekee joukoista yhteiskuntaolojen perinpohjaisia tuntijoita sentähden, että se oppi perustuu käytännölliseen toimintaan ja joka oikein johdettuna heti alusta alkain hyödyttää siihen osaa ottaneita. Sen menettelytavat kapitalistisen yhteiskunta-vääryyksien poistamiseksi ovat niin vallalla olevain oikeuskäsitteiden mukaisia, että porvarien vasta-agitatsioni ei saa joukoissa suurta vastakaikua. Osuustoiminta ei käy väkivaltaisesti yksityisomistusoikeuden kimppuun, se perustuu vapaaehtoiselle yhteenliittymiselle, joka porvarillisen oikeuskäsitteen mukaan on sallittua. Se tunnustaa pääomalle sovitun koron maksamisen, mikä on porvareille pyhä asia. Porvarit myöntävät, että jokaisella on oikeus parantaa olojaan. Osuustoiminnalla joukot pyrkivät huojentamaan raskasta olemassa-olon taistelua. Siis porvareilla ei ole asiallisia aseita millä taistelisivat osuustoimintaa vastaan. Osuustoiminnan periaate kuuluu: "Yksi kaikkien puolesta ja kaikki yhden puolesta." Tässä tunnustetaan kaikki tasa-arvoisiksi taistelutovereiksi, se velvottaa jäsenet solidaarisesti toimimaan yhteisen asian hyväksi. Osuustoiminnan johtajat eli kaupanhoitajat valitaan ammattitaidon eli kykeneväisyyden perusteella, siitä johtuu, ettei tässä liikkeessä johtajat kukkeile vallasta ja kunnias-ta kuka saa joukkoja johtaa kuten on laita unioissa ja poliittisissa puolueissa. Osuustoiminta-väen kesken ei ilmene vallan tavoittelua ja juonittelua, mikä on ominaista politiikan alalla.

Kunnollisesti hoidettu osuustoiminta tarjoaa jo nyt joukoille tuntuvia etuja, sitte kun työläiset pääsevät val-

taan on sillä suuri merkitys hävitettäessä yksilölliselle yritteliäisyydelle perustuvia liikejätteitä. Sentähden kannattaa sen eteen uurastaa yhtä hyvin kuin unioiden ja minkä hyvänsä poliittisen puolueen hyväksi.

SOSIALISMI.

Millään toisella yhteiskunnallisella koulukunnalla työväenkysymyksen ratkaisussa ei ole yhtä selvää ja historiallisen kehityksen kanssa yhtäpitävä katsantokanta kuin on sosialisteilla. Sosialistien ohjelma lepää sillä katsantokannalla, että itsekunakin historiallisena aikana on jokin luokka ollut välttämätöin yhteiskunnalliselle kehitykselle, jonka tähden sillä on ollut valta, toiset luokat ovat olleet alistetut sen tahdon alle. Kun sivistyskauden sarastaissa paimentolais-talouden tilalle muodostui vakituinen maanviljelys, niin väestön jakaantuminen toisilleen vastakkaisiin etuihin oli yhteiskunnallinen välttämättömyys. Maan omistajat ja heidän etujaan valvovat virkailijat johtivat yhteiskunnan asioita, mikä vei kehitystä eteenpäin. Tämän ajan tuotantotavalla henkiorjuus oli yhteiskunnallinen välttämättömyys. Sitte vasta orjuus lakkasi kun tuotantotavoissa tapahtui se muutos, ettei orjatyö ollut yhtä tuotavaa kuin vapaatyö. Kun orjatyö menetti yhteiskunnallisen merkityksensä, niin orjaisännät tulivat myös yhteiskunnalle tarpeettomiksi. Tämän tähden kukistuivat itämaalaiset suuret orjavaltiot.

Näiden raunioille syntyi keskiaikainen feudaalinen luontaistalous. Keskiajalla feudaaliherra ja kirkkoruhtinas olivat yhteiskunnallisten asioiden järjestäjiä. Molemmat säädyt, hengellinen ja aatelissääty olivat tämän ajan taloudelliselle kehitykselle välttämättömiä. Kun käsityö ja kauppa feudaalisen talouden rinnalle kehittyi siksi mahdiksi, että feudaalinen tuotanto menetti taloudellisen merkityksensä, niin aatelisherra ja kirkkoruhtinas menettivät hallinto- asemansa yhteiskunnan asioiden johtajina. Hei-

dän tilalleen tuli porvari, joka tuotannollisen välttämättömyyden takia joutui järjestämään yhteiskunnallisia oloja oman etunsa mukaan. Porvarillisesta järjestelmästä on kehittynyt nykyaikainen kapitalistinen yhteiskunta, missä ei monestikaan itse raharuhtinas järjestä tuotantoa. Hän jättää, eli oikeammin sanottuna osakeyhtiön kokouksessa osakkeenomistajat valitsevat palkkaantuvan teollisuuden johtajan. Nykyään palkkatyöläiset suorittavat kaikkein tärkeimmät yhteiskunnalliset tehtävät. Tuotannollinen välttämättömyys on kohottanut palkkatyöläisen tärkeimmäksi yhteiskuntaluokaksi. Sentähden on sen pakko ottaa valta kapitalisteilta ja järjestää tuotanto sekä tuotteiden jako työväenluokkaa hyödyttävällä tavalla. On vain kysymys siitä, milloin se tulee välttämättömäksi yhteiskunnallisten pakkolakien perusteella.

Radikaaliset työläiset omaksuvat sen katsantokannan, että nyt jo ollaan siinä tilanteessa, että työläiset voivat ottaa vallan käsiinsä ja rakentaa oman yhteiskuntansa. Kun lähemmin tarkastaa tätä katsantokantaa, niin täytyy hylätä tämä mielipide. Kapitalistisella yhteiskunnalla on vielä koko laajat menestymisen mahdollisuudet. On maita, kuten Meksiko, Etelä-Amerika, Kiina ja monta muuta maanosaa, joissa on vasta alulla kapitalistinen kehitys. Puol-kapitalistisessa kehityksessä olevia maita on suurin osa. Suur-kapitalistisia maita ovat vain Englanti, Saksa, Ranska, Belgia, Itävalta, Scandinavian maat ja Amerika. Mutta näissäkin maissa kapitalistinen järjestelmä tarjoaa vielä suurelle väestön enemmistölle senlaisen toimeentulon, että väestön enemmistö on ei ainoastaan tyytyväinen vaan vieläpä puolustaakin kapitalistista järjestelmää. Suurin osa palkkatyöläisistä on lojaalinen tälle järjestelmälle. Sosialistisia, kommunistisia, I. W. W.-läisiä ja muita tyytymättömiä joukkoja on vielä kaikissa maissa niin pieni vä-

hemmistö, etteivät ne kykene kumoamaan kapitalistista yhteiskuntaa. Tämän ovat tajunneet sosialistit ja sentähden ne toimivat hankkiakseen työläisten oloihin parannuksia ja sentakia järjestävät ja valistavat työläisiä, täten kasvat- taen työläisissä sitä voimaa, mitä tarvitaan silloin kuin työläiset ottavat lopullisesti yhteiskunnan johdon käsiinsä.

Tämän katsantokannan sosialistit omaavat työväen- kysymyksen ratkaisussa.

TOINEN KANSAINVÄLINEN.

Ylläoleville katsantokannoille perustui sosialistien toiminta ennen mailman sotaa, jota edusti Toinen Kansainvälinen. Tämän järjestön aikana ovat työläiset saaneet kaikkein suurimmat yhteiskunnalliset parannukset. Pääasiallisesti tämän vaikutuksesta on saatu työläisille yleinen äänioikeus ja muita valtiollisia oikeuksia. Sosialistit ovat olleet suurena tekijänä työväen lainsäädännössä. Tosin kaikkia niitä uudistuksia mitä työläiset tällä ajalla ovat saaneet, ei ole luettava Toisen Kansainvälisen ansioksi. Niissä taisteluissa joita on käyty uudistusten hyväksi, on käytetty monenlaisia menettelytapoja ja aatevirtauksia, mutta tämän järjestön aatteiden lumoissa pääasiallisesti uudistukset ovat saavutetut.

Kommunistit sanovat: Tämä aikakausi oli kapitalistisen kehityksen rauhallinen ajanjakso, sentähden Toisen Kansainvälisen taistelutavat olivat rauhalliset. Niin juuri! Se onkin työväenliikkeen viisas menettelytapa, että itsekussakin tilanteessa käyttää sellaisia menettelytapoja, joiden kautta saadaan parhaat tulokset työläisille. Jos Toinen Kansainvälinen olisi omaksunut anarkistien ja muiden kuumien kumousmiesten taistelutavat, joita sille tarjottiin runsaasti, niin varmaan työläiset eivät olisi saaneet niitä tuloksia, mitä mainittuna aikana saatiin. Europassa Toisella Kansainvälisellä oli suuri valtiollinen merkitys, se oli monen maan parlamentissa suurimpana puolueena, sen vaikutusvalta hallinnollisiin asioihin oli merkitsevä. Missään maassa ei sillä ole ollut niin paljon valtaa, että se olisi pystynyt toteuttamaan valtiollisen ohjelmansa. Mutta agitatsionisessa merkityksessä sillä oli suuri vaikutus-

valta yleiseen mielipiteeseen. Sen toiminnalle olivat myötätuntoisia sellaisetkin työläiset, jotka eivät kuuluneet sanottuun järjestykseen.

Vaan mailman sota jakoi tämän hedelmällisen työväenjärjestyksen kahteen vihamieliseen leiriin. Sota näytti, ettei tämä järjestö kriittisellä hetkellä kyennytkään olemaan uskollinen periaatteilleen. Se vakuutti vastustavansa sotaa, vaan se ei valmistunut ehkäisemään sotaa. Tässä tilanteessa sen yllätti mailman sota. Ei puhettakaan, että se olisi kyennyt sotaa ehkäisemään. Vaan osottautui, ettei sillä ollut haluakaan vastustaa sotaa, sillä Kansainvälisen johtavat miehet hyväksyivät sodan. Tämä osoittaa, että heillä oli kansalliset ja isänmaalliset tunteet voimakkaammat kuin kansainväliset periaatteet. Sotatilassa on kyllä vaikea hallitusvastaisen puolueen toimia periaatteidensa mukaan.

Sota oli raskas tappio sosialistiselle liikkeelle, se tuhkautti kokonaan kansainvälisen työväen toiminnan, se antoi vettä radikaalien myllyyn, joukot tulivat epäluuloisiksi koko sosialistista liikettä kohtaan.

Kun sodan seurauksena Venäjällä puhkesi vallankumous, niin tämä kiihotti radikaaliset ainekset työväenliikkeen rauhallisia menettelytapoja vastaan, joka päättyi jyrkkien eroamisella Toisesta Kansainvälisestä. He muodostivat Kolmannen Kommunistisen Kansainvälisen.

Sodan jälkeiset seuraukset ovat näyttäneet, että sosialistien katsantokanta kaikista varjopuolista huolimatta sitenkin pitää parhaiten paikkansa työväenkysymyksen ratkaisemisessa. Rauhalliset menettelytavat työväenliikkeessä ovat oleellisia ja pysyväisiä. Väkivaltaiset toimet ovat vain poikkeustilanteen synnyttämiä, kuten sodan ja muiden kriisikausien seurauksia.

AMERIKAN SOSIALISTIPUOLUE.

Tuskin missään maassa Venäjää lukuunottamatta, sosialistinen liike on ollut niin hajanainen ja utopistinen kuin tässä maassa. Yleispiirtein katsottuna on se ollut pelkkää ristiaallokkoa. Europasta tänne tulleet siirtolaiset ovat tuoneet mukanaan omintakeisia yhteiskunta-katsomuksia. Vanhasta maasta tuodut opinkappaleet on kaavamaisesti yritetty istuttaa amerikalaiseen maaperään. Siitä johtuu tämän maan radikaalisen työväenliikkeen aatteista rikas, mutta sangen hajanainen historia.

Nykyinen sosialistipuolue on parhaiten kyennyt sosialistiopin soveltamiseen tämän maan oloihin sopivaksi työväen valtiolliseksi liikkeeksi. Kukoistusaikanaan oli sillä kaikissa valtioissa omat valtiojärjestönsä, jotka valvoivat paikallista agitatsionia ja muita puolueen tehtäviä. Sillä oli osastoita ylioppilaiden keskuudessa. Se pani hyvälle alulle nuorison järjestämisen. Sillä oli oma talo keskusvirastoa varten, jonka kautta se hoiti yleisiä puolueen asioita, julkaisi kirjallisuutta ja lentolehtisiä, se harjoitti yli maan voimakasta valistustyötä puhujien ja luennoitsijoiden kautta. Jäsenmäärän pienuuteen verraten sen vaalitaistelu yleisissä ja paikallisissa vaaleissa oli suuremmoista. Joihinkin kaupunkeihin valittiin sen vaalilistalla majureita ja valtuusmiehiä, on myöskin ollut kunnallishallituksen virkailijoina sosialisteja. Puolueen kautta ovat laajimmat joukot saaneet sosialistista tietoisuutta kuin minäkään toisen sosialistisen ryhmän kautta tässä maassa. Se on kasvattanut sellaisen kaunosielun kuin on Debs ja monta muuta yleistä hyvää harrastavaa miestä ja naista.

Sosialistipuolueen aatteellinen vaikutus on ylettynyt

jossain määrin amerikalaiseen oppineeseenkin väkeen. joissa paljon vähemmän versoo yhteistä hyvää harrastava aate kuin Europan oppineessa väessä. Se johtuu tämän maan yksilölliselle yritteliäisyydelle perustuvasta talousjärjestelmästä. Sen toimesta on kerätty suuria summia lakkoavustuksiin. Se on aineellisesti ja siveellisesti kannattanut kaikkia niitä taisteluita mitä tämän maan työväki on käynyt suur-pääoman kiristystä vastaan.

Mutta sitä kohtasi sama onnettomuus kuin veljespuolueita Europassa. Hajaannuksen tähden sen jäsenmäärä laski valitettavassa määrässä, sen toiminta ulospäin ja siveellinen vaikutus joukkoihin aleni samassa suhteessa.

Jo ennen mailman sotaa kävi se ankaran suuntataistelun. I. W. W.-läiset pyrkivät sen kustannuksella levittämään syndikalistisia oppeja. Puolue tässä riidassa ei paljoa menettänyt, joidenkin vuosien jälkeen sen jäsenmäärä oli melkein sama kuin riidan alkaessa. Menettelytapa-periaatteissa puolue voimistui tässä suuntataistelussa tuntuvasti.

Sananparsi sanoo: Viimeinen villitys on edellistä pahempi. Niin kävi sosialistipuolueellekin. Puolueen sota-vastaisen kannan tähden erosi siitä intellektuali-patriotit. Sota saattoi puolueen terrorin valtaan. Aktiiviset henkilöt vangittiin, postihallitus jarrutti sen toimintaa, viivytti puolueen kirjeitä ja kirjalähetyksiä. Vallassa olevan luokan agentit piirittivät puolueen, ilmestyi radikaalisia johtajia, jotka suuriäänisesti kiihoittivat joukkoja puoluetta vastaan. Heidän mielestään puolue oli vanhoillinen ja entiset puolueen toimitsijat olivat auttamattomasti vanhoillisia ja vasta-vallankumouksellisia. Puolueen olisi pitänyt toimia radikaalisemmin ja olla enempi vallankumouksellisempi kuin mitä se oli.

Varsinaiset puolueen johtajat käsittivät ettei siinä ti-

lanteessa, missä silloin elettiin, voinut ottaa huomioon vasemmistolaisien vaatimuksia. Sosialistit vastasivat vasemmistolaisille jotenkin tähän tapaan: Se, että te vaaditte puolueelta radikaalisempaa sekä kumouksellisempaa toimintaa, on päinvastainen mitä puolue voi toteuttaa. Amerika on käynyt voitokkaan sodan, kansa on isänmaallisessa humalassa, siihen luettuna järjestyneetkin työläiset, ammattiliitot ovat vastaan kaikkea sitä, mikä on vähänkin hallitusvastainen. Tätä isänmaallista hurmahenkeä käyttää vallassa oleva luokka hyväkseen, sen varjossa pyrkien murskaamaan kaiken radikaalisen työväenliikkeen. Puolueella ei ole voimaa seistä entisenkään ohjelman takana, sen on peräännyttävä, vaan silti sen ei tarvitse luopua sosialistisista periaatteista. Isänmaallinen humala haihtuu pian joukoista ja kun palataan normaalioloihin, niin porvareiden oma etu vaatii sodan aikuisten poikkeuslakien kumoamista ja sitte kun ollaan väljemmillä vesillä, niin voidaan ottaa radikaalisempi askel, jos nähdään, että se on puolueelle välttämätöin.

Näin järkevästi puhuivat sosialistit silloisille vasemmistolaisille. He eivät ottaneet näitä hyviä neuvoja vastaan, niitä pilkattiin raa'alla tavalla. He taistelivat vimmatusti puoluetta vastaan, ja kaikin mokomin yrittivät vallata sen. Tässä touhussa he käyttivät niin raukkamaisia keinoja kuten vaalilippujen väärennyksiä sekä muita petoksia. Kun eivät saaneet puoluetta vallatuksi, niin he erosivat tahi tulivat eroitetuksi puoluevastaisen toiminnan takia. Tämä oli vaikea ja tuhoisa aika puolueelle.

Vasemmistolaiset olivat keskenään riitelevä joukko. Kun he pääsivät sosialistipuolueesta eroon, niin eivät kyenneet perustamaan yhtenäistä puoluetta. Ilmestyi kaksi kommunistista puoluetta, toinen jyrkemmällä ohjelmalla kuin toinen. Pian hallitus iski kyntensä jyrkkien niskaan,

vangitsi tuhansia, osa heistä karkoitettiin maasta. Kumousmiesten oli painuttava maanalaiseen toimintaan. Salaisissa kammioissa he tulivat pian näkemään, ettei maanalaisella toiminnalla voikaan joukkoja lähestyä. Työläisten pitäisi olla mukana ennenkuin liike saa työläis-omaisen luonteen. Selveni selväksi se, mitä sosialistit olivat jo kauan sitte sanoneet, ettei salaisella toiminnalla korjata laajojen joukkojen asiaa. He pian perustivat valtiollisen puolueen, jolla oli reformistinen lievä ohjelma. Tätä eivät kommunistit tehneet siksi, että olisivat periaatteellisesti suosineet sosialistipuolueen kaltaista ohjelmaa, vaan siksi, ettei julkinen valtiollinen puolue voinut esiintyä vallankumouksellisella ohjelmalla. Vasemmistolaiset omalla toiminnallaan totesivat, että sosialistien katsantokanta ja menettelytavat tilanteeseen nähden olivat paikkansa pitävät.

Tämä puoluetulistelu jännitti mieliä äärimilleen, kylvi katkeruutta ja epätoivoa joukkoihin. Kauvan aikaa taistelun jälkeen nekin, jotka olivat periaatteellisesti sosialisteja, olivat puoluetoiminnalle välinpitämättömiä. Mutta hiljoilleen alkaa palata joukkoihin se mieliala, että sosialismissa on sittenkin pelastus työläisille.

Mutta pettäisimme itseämme, jos uskoisimme, että puolueen nykyinen heikko asema johtuu kommunistien erkaantumisesta. Siihen on monta muuta tekijää syynä. Yksi tuntuvimpia on se, että viime vuosina keskilännen maanviljelijät ovat pyrkineet luomaan omintakeista valtiollista puoluetta. Näistä kuului ennen paljon sosialistipuolueeseen. Näiden valtioiden asukkaat ovat etsineet pelastusta suurpääoman riistosta monelta eri valtiolliselta puolueelta. Kun sosialistipuolue alkoi toimintansa, niin nämä liittyivät siihen, vaan kun puolue palkkatyöläisten valtiollisena puolueena ei voinut toimia sillä tavalla, joka olisi

heti pelastanut maalaiset pankkiirien, rautateiden, vilja-keinottelijoiden ja kaikkien muiden välikäsien nylkemiseltä, niin maalaiset ovat etsineet pelastusta omalta puolueeltaan. Nyt ollaan pulman edessä että minkälaisella ohjelmalla palkkatyöläiset ja maalaiset liitetään yhteen. Sen lähitulevaisuus näyttää.

KOMMUNISTIEN MENETTELYTAVAT.

Kommunisteille ei kelpaa ne työväenliikkeen menettelytavat, mitä sosialistit suosivat työläisten käytettäväksi. He julistavat olevansa ehta-vallankumouksellisia. Aseellinen toiminta ja kansalaissota on ihan välttämätöin kommunistien mielestä ennenkuin työläiset pääsevät yhteiskuntaohjaksiin käsiksi. Unionistinen, osuustoiminta ja kaikki muu, mikä tähtää työläisten oloja korjaamaan kapitalistisen yhteiskunnan puitteissa, on vain manöveeriä vallankumouksen hyväksi. Porvarillisiin parlamentteihin kommunistit ottavat osaa siinä mielessä, että eduskuntatyössä provoseeraavat lainlaadintaa ja kaikkea muuta valtiollista toimintaa, sillä muka kärjistettäisiin työläisten ja porvarien välistä taistelua.

He suosivat vähemmistön valtaa enemmistön yli. Heidän mielestään palkkatyöläiset ja muut väliluokat, jotka muodostavat kansan enemmistön, eivät voi tulla koskaan niin itsetietoisiksi, että ne päämäärästään ja taistelutavoista tietoisina kykenisivät kohoamaan valtaan. Pieni vähemmistö työläisistä voi vain olla tietoinen siitä, mitkä menettelytavat parhaiten soveltuvat työläisille. Ne kriittisessä tilanteessa ottavat aseellisella voiamlla vallan käsiinsä ja väkipakolla pakottavat porvarit ja tietämättömät työläiset toteuttamaan kommunistisen yhteiskunnan. Väki-valtaista hallitusta edustaa köyhälistön diktatuuri, jonka eliminä ovat työläisten, talonpoikain ja sotilaiden neuvostot.

Siinä meillä on täysi kaava Venäjän vallankumouksesta, jota pitäisi matkia länsimaiden työläisten. Kommunisien erehdys on siinä, että ne rinnastavat Venäjän vallan-

kumouksen ja länsimaalaisen työväenliikkeen yhdeksi samaksi. Ei jakseta nähdä kuinka paljon erilaiset olosuhteet ovat länsimaissa kuin Venäjällä. Ennen vallankumousta Venäjällä ei ollut työläisillä minkäänlaisia valtiollisia oikeuksia ,ei puhe-, paino- ja kokoontumisvapautta. Näin ollen työläiset olivat ilman järjestöjä, joiden kautta olisivat ilmaisseet yhteiskunnallisen tahtonsa. Näissä oloissa pienen vähemmistön vallankumouksellinen toiminta oli ainoa mikä oli mahdollista.

Länsimaissa työläiset joukkojärjestöjen kautta julkisella toiminnalla ovat pakottaneet vallassa olevan luokan luovuttamaan työläisille valtiollisia ja taloudellisia oikeuksia. Unioiden kautta joukkosopimuksilla ja omintakeisella valtiollisella toiminnalla on syvät juuret Länsi-Europan työväenliikkeellä. Uniot ja työläisten valtiolliset puolueet tulevat näyttämään suurta osaa silloin kuin olot kärjistyvät ettei entiset toimintatavat riitä.

Venäjällä oli itsevaltainen hallitus, joka pysyväisesti kärjisti joukkojen ja hallituksen välisiä suhteita. Länsimaissa valtiollisten puolueiden kautta valitaan eduskunta, jolle hallitus on vastuunalainen. Jos hallituksen ja eduskunnan välit kärjistyvät, silloin hallitus luopuu. Tämä taasoittaa hallituksen ja kansan välien kärjistymistä. Joukot pyrkivät vaikuttamaan valtiolliseen elämään, että saisivat mieluisensa hallituksen. Hallitukset pyrkivät tyydyttämään joukkojen toiveita mikäli se on mahdollista luokkien etujen tähden. Se puolue eli puolueet muodostavat hallituksen ,joiden takana on kansan enemmistö ja omistavat yhteiskunnallista rikkautta, mikä edellyttää vallan.

Voisi hyvinkin paljon luetella niitä eroavaisuuksia, mitä on länsimaiden työläisten yhteiskunnallisella liikehtimisellä ja Venäjän vallankumouksella. Edellä mainittu on pohjaltaan taloudellista, Venäjän vallankumous perusole-

mukseltaan oli valtiollinen. Bolshevikit kyllä yrittivät panna toimeen perinpohjaisen taloudellisen kumouksen, vaan he siinä surkeasti epäonnistuivat, kuten edellä on osoitettu.

Kommunistien katsantokanta on suurimmalta osalta haaveilua. He ärsyttävät vallassaolevia aseellisella vallankumouksella. Mitä tämä ajatus merkitsee työläisille? Työläisten tulisi varustautua aseellista kumousta varten, harjoitella aseiden käyttöä, varustaa työläiset sotatarpeilla. Kuinkahan se käy päinsä, milloin työläisillä on niin suuri sotavoima, että se voi kääntää sen porvareiden sotilasmahtia vastaan? Jos ajattelemme, ettei työläisten tarvitse eikä se ole mahdollistakaan, varustaa erityistä armeijaa, kärjistyneessä tilanteessa kääntyvät porvareiden omat aseet heitä itseään vastaan, kuten on käynyt ennenkin valankumouksissa. Tämä ei ole meidän määrättävissä, yleinen tilanne täytyy olla sellainen, että väestöstä enemmistö vaatii samoja yhteiskunnallisia muutoksia kuin palkkatyöläisetkin. Silloin työläisillä on kaikki valtiovallan mahtikeinot käytettävänä, siihen luettuna sotaväkikin. Jos porvarit kommunistien ennustusten mukaan tarttuvat aseisiin kukistaakseen työläisten vallan, niin silloin työläiset selviintyvät hyvin lyhyessä ajassa ilman, että olisivat varustautuneet erityisesti itseään sodan varalta.

Kommunistit julistavat itse itsensä työväen ylimykseksi, joilla on erityisiä oikeuksia työväenliikkeessä. Johtajat on nostettu yläilmoihin, joukot eivät saa arvostella heitä. Kokouksien pöytäkirjoja ei julkaista yleisissä lehdissä, mikä on perinnäinen tapa kansanvaltaisissa työväenliikkeissä. Kokouksista annetaan joukoille vain ylimalkainen selitys. Tällä tavalla suojellaan johtajien etuja. He tällä toiminnalla matkivat aateliston ja ruhtinaiden menettelytapoja. Kavala salainen toiminta ja kaikki valtiollinen juonittelu oli käytännössä Euroopassa silloin kuin luotiin pohja

perinnöllisille itsevaltiassuvuille. "Joukoilla ei ole älyä hallita itseään, siksi he ruhtinaat isällisestä hyvästä tahdosta holhoavat kansajoukkoja." Kommunistit hallitsevat laajoja tietämättömiä joukkoja työväen asian nimessä. (Katso, kun on yhtäläinen ohjelma!)

Kommunistit eivät näytä ymmärtävän sitä, ettei työläisten oloja voida parantaa salaisella valtiollisella vehkeilyllä eikä millään poliittisilla tempuilla. Työläiset kärsivät niistä työehdoista minkä alaisena joutuvat työskentelemään ja siitä että saavat liian pienen palkkion työpalkan muodossa siitä arvosta minkä luovat työllään. Näitä epäkohtia ei poisteta politillisen juonittelun kautta.

Täällä Amerikassa kommunistien toiminnalla oli jotakin, joka vastasi tämän maan oloja silloin, kun he ilmaisivat itsensä Workers-puolueen nimellä. Vaan työmaasolutoiminta on lasten leikittelyä. Työmaa-agitatsioonilla on hyvin vähän kantavuutta siellä, missä työläiset ovat tyytyväisiä asemaansa, ja kylläkai jokainen myöntää, että tämän maan työläiset ovat tällä kertaa sangen tyytyväisiä oloihinsa; siitä johtuu amerikkalaisten työläisten vanhoillisuus. Solutoiminnan miehet opettavat työläisille, että heidän on salavihkaa kuiskittava toistensa korviin: nyt tehdään sitä tahi tätä työläisten hyväksi. Tällainen agitatsioni on sangen heikolla perustalla. Kommunistit sanovat: Venäjällä ja muissa maissa solutoiminnalla on saatu hyviä tuloksia. Tässäkään ei nähdä, että missä solutoiminnalla on saatu jotakin aikaan, siellä olosuhteet ovat peräti kurjat ja työläiset ihan järjestymättömiä.

Alkuperäisissä oloissa sillä on jotakin kantavuutta, samoin kuin syndikalistisella ja I. W. W.-liiton toiminnalla. Viimeksimainitun järjestön toiminnalla on ollut kantavuutta vain metsä-, maanviljelys-, ravintolatyöläisten ja merimiesten keskuudessa. Näillä aloilla työläiset pian tulevat

tuntemaan toisensa, voivat äkkipikaisella yllätyksellä taituttaa työnantajat. Saman luontoisilla työaloilla on solutoiminnalla jotakin merkitystä. Sitäpaitsi tässä uusiintuu se vanha haave, minkä historia on tuominnut kelpaamattomaksi, nimittäin valtiollinen ja taloudellinen toiminta yritetään suorittaa saman järjestön kautta.

Kommunistit sanovat edustavansa edistystä, kuin päinvastoin he ryömivät työväenliikkeen takaperoisinta aikaa. Teemme katsauksen mitä he edustavat valtio-opissa.

DIKTATUURI JA KANSANVALTA.

Diktatuuri-sanalla käsitetään sellaista valtiollista tilannetta, jossa vallitsee mielivaltainen hallitus. Hallitusohjaksissa olevat panevat tahtonsa käytäntöön väkipakolla, välittämättä siitä, mitä kansan enemmistö ajattelee jostakin vallassa olevien toimenpiteistä. Diktatuurisia hallituksia on ilmennyt vallankumoustilanteissa. Kun jokin luokka tai ryhmä on väkivaltaisesti kumonnut entisen hallituksen, niin on sen tilalle pystytetty valta, joka on pyrkinyt väkipakolla komentamaan yhteiskuntaoloja. Tämä hallitus on ollut vain tilapäinen, sitä on käytetty hätätoimenpiteenä siihen saakka kunnes on saatu vakiintumaan uusi järjestelmä. Sitte on muodostettu lakiin perustuva hallitus. Itsevaltaiset hallitukset, kuten ennen Venäjällä y. m. ovat läheistä sukua diktatuurihallitukselle. Siellä näet yhden miehen, keisarin, käskystä toimitettiin tärkeimmät valtion tehtävät. Itsevaltiaat laativat lait, joita kansan on noudatettava, samoin on diktatuurisissakin hallituksissa.

Kansanvaltaisissa hallitusmuodoissa määritellään perustuslailla hallituksen tehtävät. Kansa yleisäänestyksen kautta valitsee eduskunnan, joka laatii lait. Hallitus panee ne käytäntöön eduskunnan määräämällä tavalla. Siis pääeroavaisuus diktatuurisen ja kansanvaltaisen hallitusmuodon välillä on siinä, että edellisessä vallassa oleva ryhmä käyttää valtiovaltaa mielivaltaisesti, jälkimmäisessä kansa ilmaisee edustajiensa kautta, mitä kansan enemmistö haluaa hallituksen tekevän. Tätä kansanvaltaisen ja diktatuurisen hallitusmuodon pääeroavaisuutta kommunistit eivät ole tulkinneet oikein.

He ovat selittäneet: Kaikki hallitukset ovat väkipakkoi-

sia, siis diktatuurisia. Aivan oikein! Kaikki hallitukset, kansanvaltaiset, diktatuuriset kuin myös yksinvaltaisetkin, ovat yhtäläisiä siinä, että ne väkipakolla panevat käytäntöön valtion tahdon. "Vapaavaltio on mielettömyys," kuten Engels on sattuvasti sanonut. Turha on kenenkään uskoa, että ne, jotka puolustavat kansanvaltaista hallitusmuotoa, tarkoittaisivat väkipakotointa hallitustilannetta. Että muka yksilöillä olisi oikeus elää niinkuin he haluavat. Kansanvaltaisissa hallituksissa kansa pyrkii sanelemaan omat turvallisuusehtonsa. Valtion lakien kautta pakotetaan yksilöt tahi ryhmät noudattamaan niitä lakeja, jotka suojelevat enemmistön etuja.

Harvainvallassa pieni ryhmä aseellisella mahdollilla ja muilla valtiovallan mahtikeinoilla alistaa laajat joukot noudattamaan omaa mielivaltaista tahtoaan. Tässä se on pääeroavaisuus diktatuurisen ja kansanvaltaisen hallituksen välillä.

Tehkäämme lyhyt historiallinen katsaus, minkälaiset hallitukset ovat ilmenneet milläkin historiallisella aikakaudella, minkälaiset tuotantomuodot ovat synnyttäneet tämän tahi sellaisen hallitusmuodon, niin se saattaa meidät ymmärtämään, minkälainen hallitus on työväenluckan ehtujen mukainen. Meidän ei tulisi olla ennakkoluuloisia enempää kansanvaltaiselle kuin diktatuuriselle hallitukselle. On vain pidettävä silmällä minkälainen hallitus parhaiten soveltuu työläisille.

Vanhimmat valtiot mitä historiassa tunnetaan, joilla on ollut suuri kulttuurimerkitys ihmiskunnan kehitykselle, ovat olleet itämaalaiset despotiset hallitukset. Silloin elettiin niin sanottua luontais-taloutta. Maanviljelys ja karjanhoito olivat päätuotantohaaroja. Kauppa ja käsityö olivat vähästä merkityksestä yhteiskuntaelämässä. Teollisuudessa työkalut olivat alkuperäisiä, millä orjat suoritti-

vat yksinkertaisen työn. Yhteiskunnan johdossa oli pieni ryhmä maan ja orjien omistajia. Orjalaumat raatoivat kaiken ruumiillisen työn tehtaissa ja suurilla maatiloilla. Orjilla, väestön enemmistöllä, ei ollut minkäänlaisia yhteiskunnallisia oikeuksia, he olivat samassa asemassa kuin meillä on vetojuhdat. Me ruokimme ja annamme suojaa juhdille siinä mielessä, että ne vetävät kuorman. Ruoskalla lisäämme veto halua juhdille—samoin tekivät orjien omistajat. Ruokkivat ja suojelivat orjiaan siinä mielessä, että ne raatoivat mahdollisimman paljon herrainsa hyväksi. Jos orjissa nähtiin vilppiä, niin piiskaniskuilla lisättiin työhalua. Orjia myytiin ja ostettiin samon kuin me teemme kotieläimille. Omistava luokka oli tykkänään valtiollisuuden herrana. Orjat ja muu väestö olivat yhteiskunnallisen asemansa tähden niin alhaisella kehitysasteella, etteivät ne olleet kykenevät vaikuttamaan valtiolliseen elämään ollenkaan.

Orjat kyllä tavan takaa kapinoivat, tämä antoi tilaisuuden valtiollisille seikkailijoille kohota valtaan.

Porvarilliset historioitsijat ihmettelevät sitä mitä tapahtui tavan takaa itämaalaisissa valtioissa. Pitkät ajat elettiin ihan rauhallista elämää, kunnes yht'äkkiä valloittaja ilmestyi niinkuin satumaailmasta, joka kumosi entiset hallitukset ja loihti uusia valtioita kuten taikavoimalla. Samat historioitsijat mainitsevat yläluokan eläneen veltoa ja mässäävää elämää. Siinä olikin vanhanajan valtioiden heikkous. Kun orjat tekivät kaiken työn, niin yläluokka kulutti aikansa hurjasteluun, ylönsyömisellä turmeli itsensä kykenemättömäksi valtiollisiin ja sotilaallisiin tehtäviin. Orjat eivät tunteneet halua puolustaa isäntiensä etuja. Tarmokas henkilö saattoi koota kapinoivista orjista ja muista tyytymättömistä väestöryhmistä joukon, joka murskasi ulkonaisesti mahtavalta näyttävän, mutta sisältä mä-

dän valtakunnan. Orjat ja muu väestö kun olivat alhaisella kehitystasolla, niin eivät kyenneet luomaan parempia yhteiskuntaoloja kuin mitä oli edellisessä valtiossa. Asiat jäivät ennalleen, tapahtui vain henkilövaihdokset valtiollisessa elämässä. Valtaan kohonneet henkilöt alkoivat elää samaa joutilasta ja syömäriin elämää kuin edellisinkin. Orjat pysyivät edelleenkin kahleissa sentähden, ettei tuotantotavoissa tapahtunut sellaisia muutoksia, mikä olisi edellyttänyt orjain vapautta.

Orjavaltioista Rooma on viimeisenä edessämme historian lehdillä, se hävisi historian näyttämöltä ajanlaskumme alussa. Siirtomaapolitiikan ja monen muun syyn takia orjatyö tuli kannattamattomaksi. Vapaiden talonpoikien ei kannattanut viljellä maitaan, kun siirtomaista ryöstetty vilja tuli halvemmaksi kuin kotipelloilla kasvattaminen. Köyhtyneet talonpojat tulivat Roomaan, missä elivät myymällä valtiolliset oikeutensa kilpaileville puolueille. Yläluokka kulutti voimansa ylensyömisessä ja keskinäisessä valtataistelussa. Mahtavalla valtakunnalla ei ollut väestöä, joka olisi tuntenut halua puolustaa sen etuja silloin kuin lännen raakalaiset alkoivat valloittaa Rooman alueita. Tähän tilanteeseen riutui vanhanajan sivistys, mikä orjatyöllä ylläpidettiin. Itämainen sivistys ja länsimainen raakuus sulivat yhteen, mistä lähti versomaan keskiaikainen kirkkokulttuuri.

Keskiaika on omituinen siinäkin suhteessa ihmiskunnan historiassa, ettei ole sellaista valtiollista elämää kuin vanhalla ajalla itämaissa ja myöhemmin lännessä. Yhteiskuntia hallittiin niin sanottujen läänityslaitoksien kautta. Feudaaliherralla oli oma lääninsä, jossa hän oli talonpoikain hallitsija. Feudaalituloja oli paljon, nämä taistelivat keskenään ankarasti, mitään keskitettyä valtiolaitosta ei ollut. Kirkolla oli järjestö, joka jossain määrin vastasi järjestet-

tyä valtioelämää. Sillä oli omat lakinsa, joiden kautta se rankaisi vihollisensa ja palkitsi suosikkinsa.

Luontaistaloudelle on ominaista tällaiset ryhmittymät. Mutta huolimatta tämän ajan yksilöllisestä taloudesta, oli feudaaliherrain etsittävä huojennusta yhteenliittymisestä. Keskinäiset taistelut tulivat niin rasittaviksi, että pienemmät herrat etsivät turvaa mahtavamman alamaaisena. Kenellä oli enemmän maata, hänellä oli paljon alustalaisia ja suuri sotavoima, tämän vasalliksi antaantuivat pienemmät herrat. Mahtavasta herrasta tehtiin hallitsija, jota alettiin nimittää kuninkaaksi. Tästä lähtien alkoi muodostua feudaalinen valtiojärjestelmä, missä kuninkaan keralla läänin herroilla ja pienemmällä aateleilla oli etuoikeus valtion virkoihin. Tämän pienen ryhmän käsissä oli kokonaan valtiovalta. Vapaille talonpojilla ja orjilla, jotka muodostivat väestön enemmistön, ei ollut valtiollisia oikeuksia.

Kun käsityö ja kauppa kehittyivät merkitseväksi tekijäksi yhteiskuntaelämälle, niin aatelisherrain oli pakko ottaa huomioon näiden edut. Niin muodostettiin erityinen säätyryhmä, niin sanottu porvarissääty. Keskiajan lopulla muodostui nelisäätyinen eduskunta, missä aatelisto ja kirkkoruhtinaat olivat ylinnä. Porvarit ja talonpojat olivat lapsipuolen asemassa.

Kauppan ja teollisuuden kehittyessä syntyi uusi yhteiskuntamahti, joka vaati omanlaisensa valtiojärjestelmän. Sääty-etuoikeuksille perustuva valtiokoneisto ei voinut palvella kohoavan porvariston taloudellisia vaatimuksia. Se oli liian hidas ja kömpelö suorittamaan niitä valtiollisia palveluksia, mitä porvaristo tarvitsi. Se ei myöntänyt verovapauksia teollisuuden harjottajille, mitä kansainvälisesti kilpailevat porvarit tahtoivat. Porvareiden mielestä aatelisto ja papisto kulutti liian paljon valtion varoja ylelliseen elämään ilman, että olisivat toimellaan ansainneet

sen. Näiden ja monien muiden syiden tähden täytyi porvariston vallankumouksen kautta kukistaa aateliston ja papiston valta ja pystyttää tilalle sellainen valtiokoneisto, mikä parhaiten vastasi porvareiden etuja.

Kommunistit vetävät tästä sen johtopäätöksen, ettei porvarillista valtiokoneistoa voida käyttää työväenluokan hyväksi, koska se on syntynyt porvareiden etuja palvelemaan. Tämä on erheellinen johtopäätös. Eduskunnan kautta on voitu saada hyvin paljon työläisten hyväksi huolimatta siitä, että se ensi tilassa palvelee porvareita siksi, kun porvareilla on ollut enemmistö eduskunnan jäsenistä.

Meillä on puhuttu paljon ja pitkät ajat, mikä arvo on parlamenttaarisella toiminnalla työläisten valtataistelussa. Syndikalistit ja viimeksi kommunistit ovat isoäänisesti puhuneet, ettei työläisten eduskunta-toiminnalla ole muuta kuin reformistinen luonne, työläiset eivät koskaan pääse sen kautta valtaan. On kyseenalaista, kuinka pitkälle sillä päästään valtataistelussa. Pääsevätkö työläiset parlamenttaarista tietä valtaan vai pitääkö turvaantua tepsivimpiin keinoihin? Nämä ovat kysymyksiä, joihin ei voida lopullisesti vastata. Kumminkin voidaan hyvällä syyllä sanoa: Missä on siviilihallitus, jossa on ollut parlamenttaarinen toiminta käytännössä kymmeniä vuosia, missä hallitus on vastuunalainen eduskunnalle, on työläisillä tilaisuus kohota äänestyksen kautta valtaan. Ainakin se tulee olemaan lähtökohtana työläisten valtaan kohoamiselle, vaikkapa välillä jouduttaisiin käyttämään muitakin keinoja.

Jos pieni vähemmistö sopivalla hetkellä kaappaa valtan ja pakottaa laajat joukot valtansa alle, ei se ole työläisten etujen mukaista. Se synnyttää laajoissa joukoissa vastavallankumouksellisuutta. Tällöin hallituksella tulee olla suuri sotavoima ja lukuisa valtion virkakoneisto puolustamaan työläisten valtaa. Virkamieslauma ja suuri armei-

ja syövät työläisten luoman yliarvon kuten nyt laiskottelevat kapitalistit. Työläisille on samantekevä kutka heidän luomastaan yliarvosta elävät, työläisiä edustavat valtiovirkailijat eli suuri armeija tahi kapitalistit.

Kun työläiset kohoavat valtaan kansanvaltaista tietä siten, että väestön enemmistö on työläisten asian puolella, niin silloin on työläisten vallalla vähän vihollisia. Tätä valtaa ei tarvitse suojella suurella sotavoimalla, eikä tarvita lukuisaa virkailijalaumaa. Päinvastoin voidaan vähentää entisiäkin virkailijoita. Tässä tilanteessa työläiset pääsevät nauttimaan pikemmin valtansa hedelmistä.

Työläisten yhteiskunnan toteuttamisessa on kysymys laajojen joukkojen eduista, mikään valveentunut pikkujoukko ei voi toteuttaa työläisten etujen mukaista valtaa, se täytyy tapahtua enemmistön kautta. Enemmistö voi tahtonsa panna käytäntöön kansanvaltaista toimintaa silmälläpitäen. Kansanvaltaisuus ei ole työläisten eduille vastakkainen.

Tämän kirjoituksen "Diktatuuri ja Kansanvalta," kirjoitin silloin, kun jouduin opistotoverini kanssa väittelyyn Toverin palstoilla kansanvallasta Seattlessa pitämäni puheen johdosta, ja lähetin sen Toveriin julkaistavaksi, vaan toimitus palautti kirjoituksen seuraavalla lausunnolla:

Astoria, Oregon, Helmik. 27 p., 1925.

Peter Kähkönen.

K. T.:—Aikansa kutakin, sanoi pässi kun päätä leikattiin. Niinpä Toverissakin on jo ohi eletty se aika, jolloin oikein hartiavoimilla väiteltiin diktatuurista ja kansanvallasta, toisin sanoen noskelaisesta käsityksestä ja kommunistisesta käsityksestä kansanvaltaan ja diktatuuriin nähden. Nämä kysymykset alkavat yleispiirteissään olla Toverin lukijoille jo niin selviä, että olisi heidän pilkkaamistaan julkaista sinun kirjoituksesi tästä asiasta, varsinkin kun kirjoituksesi noskelaiseltakin kannalta katsoen on kovin epätarkka ja hatara. Me voisimme kirjoittaa

sinun mielipiteittesi johdosta pitkiä selostuksia kansanvallasta ja diktatuurista ja täydellisesti murskata sinun hauraat väitteesi ,mutta valitettavasti meillä ei ole aikaa ryhtyä sinua lehden palstoilla valistamaan, ja vaikka siihen aikamme riittäisi-kin, niin emme haluaisi sillä ikävystyttää lukijoitamme, jotka ovat oikeutettuja vaatimaan lehdeltään muutakin kuin toimituksen väittelyä sinun kanssasi. Tässä syy, miksi palautamme kirjotuksesi.

Haluamme vielä sinulle huomauttaa, että jos sinä annat jonkunlaiseen tieteelliseen kirjailijan arvon Leninille, niin lue hänen teoksensa "Valtio ja vallankumous" vielä kerran ,tahi hänen vastauksensa Kautskylle. Niistä kirjoista saat varmaan paljon enemmän selvikettä valtakysymykseen, jonka perille sinä et ole vielä kukaan päässyt, kuin mitä me kykenisimme antamaan.

Toverin toimituksen puolesta
Toverillisesti,

A. N. Koskela.

Kuten ylläolevasta käy selville, kommunistit näyttävät olevan varmoja, että "diktatuuri" on jo voitettu asia ja kansanvalta hävitetty. Nämä harhakuvien vallassa elävät työläisten edustajat eivät ota sitä lukuun, että länsimaissa miljoonat järjestyneet työläiset ovat hyljänneet "diktatuurisen" valtio-opin vanhingollisena työläisille. Eivät he myöskään ota sitä lukuun, että suurimmat yhteiskuntatieteilijät, kuten Kautsky ja Otto Bauer ovat tutkimusten perusteella havainneet sen vastakkaiseksi työläisten eduille. Ei niissä kirjoissa, mihin vastauksessa viitataan, käy selville, että kansanvalta olisi työläisille vahingoksi. Ei Lenin halveksi kansanvaltaa niin suuressa mitassa kuin hänen oppilaansa. Tässäkin oppipojat menevät edelle mestaristaan.

NYKYINEN TILANNE.

Viime vuosisata oli höyryn aikakausi, keksittiin jätti-
läishöyrykoneita, ne kehittivät ja keskittivät suurteollisuut-
ta. Suuret koneet ja tehtaot tarvitsivat suuret summat ra-
haa teollisuuden palvelukseen. Tämä synnytti suuria osa-
keyhtiöitä, joiden avulla vedettiin teollisuuden palveluk-
seen pienet säästötkin. Se toi mukanaan osakekeinottelun.
Suur-pääomalla on imuputket, joiden avulla se imee rik-
kautta yksityisten käsiin niinkuin iilimato ihmisruumiista
verta. Osakeyhtiöt, pankit ja pörssit ovat niitä välineitä,
joiden avulla suuret rikkaudet kasataan harvoin käsiin.
Suurteollisuus hävittää pien-teollisuuden ja käsityön, saat-
taen kaikki riippuvaiseksi suurpääomasta.

Tällainen yhteiskunnallinen katsomus oli viime vuosi-
sadan sosialistisella työväenliikkeellä. Tästä teoriasta ve-
dettiin seuraavat johtopäätökset: Väliluokat häviävät, jää
vain kaksi toisilleen vastakkaista luokkaa. Väestön enem-
mistö muuttuu palkkatyöläisiksi, pieni ryhmä jää suurien
rikkauksien omistajiksi. Proletaarit väestön enemmistönä
ovat pakotetut yleisen hyvinvoinnin tähden syrjäyttämään
kapitalistit tuotannon omistuksesta ja hallinnosta.

Tämä katsomus pitää paikkansa muussa paitsi ettei
välikäsiä häviäminen ole tapahtunut niin suorasukaisesti
kuin edellä sanotussa teoriassa kuvataan. Suurten osasto-
kauppojen ja monopolimaisten kauppafirmojen rinnalla
menestyy vielä toistaiseksi yksityisten kaupat, pikkukaup-
pioiden luku ei ole vähentynyt. Suurten hotellien ja majo-
talojen rinnalla on pieniä. Maanviljelyksessä pienviljelys
menestyy yhtä hyvin kuin suurviljelys muualla paitsi aavi-
koilla suurviljelys on edullisempi.

Kun puhumme keskittymisteoriasta, niin on otettava huomioon että tämän vuosisadan ensimmäinen neljännes elettiin uuden käyttövoiman merkeissä. Öljykaasulla on päinvastainen merkitys teollisuudessa kuin höyryllä. Höyry tarvitsee suurteollisuutta, minkä palvelukseen sitä käytetään. Joukkotyön suoritus on välttämätöin niissä tehtaissa, missä se on käytännössä. Kaasukone soveltuu mainiosti pienliikkeeseen. Se on tehnyt mahdolliseksi yksilö-toiminnan tuotannon alalla. Maanviljelyksessä kaasukoneet soveltuvat hyvin pienviljelykseenkin. Rakennus-alalla niinkään niillä on suuri merkitys. Niiden vaikutuksesta pienten urakoitsijoiden luku on suuresti lisääntynyt. Mutta liikenteen alalla kaasuvoimalla on kaikkein vaikuttavin merkitys. Kuorma-autot välittävät melkein tykkänään paikallisen tavarankuljetuksen. Maatuotteita myös kuletetaan melko pitkien matkojen päästä kaupunkeihin. Ei myös ole vähäksi arvioitava sitä merkitystä yhteiskuntaelämälle, minkä autojen käyttö saattaa aikaan huvivälineenä. Suuret joukot matkustavat pyhisin ja muina joutoaikoina maalle. Varsinaista matkustajaliikennettäkin harjoitetaan melko pitkiä matkoja autolla.

Rautateiltä ja raitiotieliikenteeltä autot ovat suuresti vähentäneet liikettä. Tämän tappion rautatiet kiskovat korotetuilla rahtimaksuilla ja kalliilla kyytimaksuilla takaisin.

Noin parikymmentä vuotta sitten paljo laajemmat joukot vaativat rautateiden ja raitioteiden yhteiskunnallistuttamista kuin tänä päivänä. Siis puhtaasti materialistinen syy ihmisten mielialan muuttumiseen. Katuvaunukyyti oli ennen autojen käytäntöön tuloa niin tärkeä kaikille kaupungin asukkaille, että sen palvelusta tarvittiin lähimain yhtä kipeästi kuin katujakin. Siksi näytti muista paitsi suurriikkaista, että sen tulisi kaupungin omistaa samoin

kuin kadutkin. Sama pitää paikkansa rautateihin nähden. Lyhytmatkainen kiireellinen lähetys välitetään autoilla. Rahdin ja kyytimaksujen korotusta pidetään luonnollisena asiana, se ei näytä kiihottavan joukkoja rautateiden yhteiskunnallistuttamiseen.

Autoliikenne on antanut lukuisille työläisille kevyen ja mukavan työn. Itse autoteollisuudessa on työ järjestetty uudenaikaisesti. Tehtaat ovat valoisia ja puhtaita. Työtapa on laitettu siten, ettei ole paljon raskaita nosteluja eikä kumarassa työskentelyä. On iso lauma agentteja, joilla on mukava toimi välittäessään autoja yleisölle. Kaasun myyjillä ja autotallien työläisillä on siedettävät työsuhteet. Autojen korjaus-alalla vallitsee yksilöllinen yritteliäisyys, ei tarvitse suurta pääomaa kun korjauspajan voi pystyttää, kun on ammattilainen tällä alalla.

Tällä kaikella, mitä yllä on sanottu, on ollut sosialistiseen työväenliikkeeseen yhtä heikentävä vaikutus kuin työläisten keskinäisillä suuntariidoilla.

Vaikka viime vuosina on ollut taloudellisia ja poliittisia tekijöitä, jotka ovat lamauttaneet sosialistista aatetta, niin ne eivät ole missään määrässä tasottaneet niitä ristiriitoja, mitä kapitalistinen yhteiskunta synnyttää. Luokkavastakohdat ovat sovittamattomat niin kauvan kuin kapitalistinen yhteiskunta vallitsee. Tämän järjestelmän ristiriidat tulevat päivä päivältä yhä ilmeisemmäksi siitä huolimatta, että työläisten olot ovat tuntuvasti parantuneet viimeisen miespolven aikana, minkä on tehnyt mahdolliseksi tekniikan kehitys. Nyt työläiset asuvat paremmin valaistuissa ja muuten paremmissa huoneissa, kaupunginosat, missä työläiset asuvat, ovat puhtaampia, työpaikat ovat turvallisempia ja muuten terveellisempiä kuin ennen, työpäivä on lyhempi, työläiset huvittelevat enemmän, nau-

tinnot ovat terveellisempiä kuin ennen, mutta kaikesta tästä huolimatta työläisten riisto on kasvanut.

Yhä uusiintuvien työtapojen tähden työn nopeus on lisääntynyt. Nyt työläinen luo päivässä monta vertaa suuremman arvon kuin miespolvi sitten. Vaikka palkat ovat kohonneet, mutta ei yhtämatkaa työmäärän kanssa. Suhteellisesti työläiset nyt saavat pienemmän palkan kuin ennen. Siis työn riistäminen on kohoamaan päin eikä laskemaan käsin. Siinä muuan kapitalistisen järjestelmän oleellinen ristiriita. Työläisten olot ovat parantuneet, mutta kuitenkin kapitalistien ja työläisten perusristiriita kasvaa.

Kansainväliset ristiriidat ovat myös sovittamattomat kapitalismin vallitessa. Kun kapitalisti myy koneen ulkomaille, niin se saattaa vaikuttaa, että tällä koneella aletaan tuottaa samoja tavaroita mailman markkinoille kuin mitä se maa tuottaa, mistä kone on tilattu. Niinkin saattaa käydä, että samoja koneita aletaan tuottaa ja syrjäytetään kokonaan markkinoilta alkuperäinen koneita tuottava maa. Kapitalistisesti kehittyneille maille siirtomaat ovat välttämättömiä, joihin kuletetaan liikatuotanto ja sijoitetaan pääomaa uusiin liikeyrityksiin, jota ei voida edullisesti käyttää kotimaassa. Emämaan tavarat ja pääoman sijoitukset synnyttävät siirtomaissa kotimaisen teollisuuden, tämä saattaa kehittyä niin voimakkaaksi, että se uhkaa emämaan teollisuutta ja valtaa. Entisestä Englannin siirtomaasta (Amerika) on paisunut mailman raha- ja teollisuusvaltiat.

Kun kapitalistisia maita on paljon jotka ahnehtivat siirtomaita, niin tästä syntyy siirtomaavalloitus politiikka. Siinä käytetään ensi tilassa valtiollisia neuvotteluja, poliittista viekkautta, lahjomisia ja kaikenlaista salaista vehkeilyä, mitä petolliset ihmiset saattavat käyttää. Ellei nä-

mä auta ,niin taloudellista painostusta, saartoa, y.m., ja lopuksi sotavoimaa.

Markkinaetujen suojelemiseksi kapitalistiset valtiot pitävät yllä suuria sotavarustuksia. Näitä on pyritty rajoittamaan valtiollisilla liitoilla. Se kuitenkin on osoittautunut petokseksi. Ne valtiot voivat vain liittoontua, joiden edut käyvät yhteen mailman markkinoilla. Kun edut joutuvat vastakkain, niin liittolainenkin pettää liittolaisensa. Viimeisessä mailman sodassa Italia luopui entisistä liittolaisistaan Saksasta ja Itävallasta.

Joitakin vuosia ennen mailman sotaa kierteli uutinen sanomalehdissä, jossa ennustettiin, että jonkun vuoden kuluttua kohtaa mailmaa ennenkuulumaton liikepula. Tämä uhkaava yhteiskunnallinen kriisi puhallettiin ulos hirvittävimpänä mailman sotana mitä historia tietää. Sodassa kulutettiin liikatuotanto ja rahamiehet saivat sotivilta valtioilta hyviä rahan sijoituspaikkoja. Ennen sotaa elettiin sellaisessa tilanteessa, että kaikki suurvaltiot olivat maksaneet melko vähiin entiset sotavelkansa. Rahat alkoivat kasaantua pankkiholveihin, korkoatuottavia sijoituspaikkoja piti saada (sytytettiin mailman palo). Tämän sodan sanottiin olevan viimeisen, se oli pelkkää propagandaa sodan hyväksi. Kansainväliset ristiriidat eivät poistuneet. Vaikka nyt pidetään aseistariisumis-kongresseja, niin samalla suurvallat varustautuvat sodan varalta erittäin voimaperäisesti. On vain ajan kysymys milloin taas syttyy mailman verinäyttely. Kommunistit ennustavat sen syttyvän hyvinkin pian. Siitä kyllä ei ole takeita, sillä kapitalististen valtioiden edut ovat siksi vastakkaiset, että ne voivat saattaa yhteentörmäyksen milloin hyvänsä. Vaan kun otamme huomioon, että viimeisestä sodasta on vielä liian raskas kuorma kannettavana köyhän kansan hartioilla, niin kaikkien maiden valtuuskat koettavat täl-

lä hetkellä välttää suursotaa. Jousta ei voi taivuttaa liian kireälle, se voi katketa. Liian tuoreessa muistissa on vielä työläisillä se, mitä viimeisestä sodasta työläiset hyötyivät. Sodan sytyttäminen saattaisi merkitä työläisten vallankumousta. Sitä valtaloukka kaikin mokomin pelkää.

Nyt maksatetaan kansalla hiljoilleen sotavelkoja, tällä ajalla haihtuu se katkeruus ja kärsimykset mitä sota tuotti. Entiset sotaveteraanit vanhenevat ja osalta kuolevat. Nuori polvi kasvatetaan sotilaallisessa hengessä. Vallassa olevat tietävät hyvin, että laajat työläisjoukot ottavat huonosti oppia historian opetuksista. Tällöin on henkinen ja aineellinen maaperä uudelle mailman sodalle valmis, joka uskotetaan välttämättömäksi sivistyksen tähden.

Työläisten ja kaikkien, jotka rakastavat ihmiskunnan hyvinvointia, tulisi varustautua kaikella voimalla vastustamaan sotaa, että se voitaisiin ehkäistä. Työläisille sota on periaate kysymys, sillä työllä luodaan kaikki mitä sodassa kulutetaan ja hävitetään. Työläisille on mieletöntä ajatella, että hänen hiellä ja vaivalla luoma rikkaus tuhoetaan sodassa raharuhtinaiden hyväksi. Moraalisesti sota on inhoittava. Parasta kansan ainesta tapetaan kuin eläimiä. Laajat joukot komennetaan toisiaan teurastamaan, jotka eivät monestikaan tiedä että mistä on riita. Heillä ei ole mitään syytä vihata toisiaan. Tämä on asia, jonka jokaisen vakavan miehen ja naisen pitäisi harkita tarkasti että eikö tuollaista rumaa historian lehteä voitaisi toisin kirjoittaa.

Tulee kysymys: Millä tavalla on vastustettava sotaa ja millä keinoin estettävä sodan uhka? Valitettavasti tähän astiset sodan vastustamiskeinot ovat olleet heikot. Pääasiallisesti on käytetty moraalista painostusta. Se olisi tepsivä keino, jos sitä laajat joukot käyttäisivät. Mutta

valitettavasti vielä laajat joukot lyhyessä ajassa saadaan agitatsioonilla sotahurmeeseen. Valveentuneet työläiset ovat ajatelleet käyttää suurlakkoa, tämä onkin työläisten paras ase. Vaan ennenkuin työläiset kykenevät lakkoa edullisesti käyttämään hyväkseen, tulee niiden olla hyvin järjestyneitä ja luokkatietoisia valtiollisesta ja yhteiskunnallisesta elämästä. Yleisen mielipiteen valistus tähän asiaan on tepsivin keino. Silloin suurlakko menestyy kun sen takana on lakon ulkopuolella olevien kansankerrosten mieliala. Työläisten valtiollisten puolueiden edustajiensa kautta pitäisi painostaa eduskunnissa hallituksen sotavarusteluja vastaan.

Sota voimistuttaa vanhoillisuutta. Ennen sotaa maailman henkisyyttä hallitsi luonnontieteellinen kehitysopille perustuva mieliala. Taikauskoinen kirkon oppi oli tyrehdyksissä, katsellen arkailien ympärilleen mihin lähteä päivänvaloa pakoon. Sodan jälkeen ovat pimeät peikot saaneet tuulta siipiinsä. Taantumus on murskannut kansanvaltaisia hallituksia, kuten Italiassa, y. m. Kirkon edustajat laativat lakeja, joissa kielletään kehitysopin opettaminen kouluissa, joka on sama kuin ummistaa silmänsä kokonaan luonnontieteelle.

Kaikkien, jotka haluavat edistää tervettä ja luonnontieteeseen perustuvaa elämän ymmärrystä, tulisi työskennellä rauhan puolesta.

Täydellistä aseista riisumista ei kyllä voida toteuttaa ennenkuin on saavutettu taloudellinen tasa-arvoisuus ja kun tuotantotavoissa on saatu se muutos, että rasittava työ kuuluu orjayhteiskunnalle eikä vapaille ja tasa-arvoisille ihmisille. Kun "voitto, vuokra ja korko" ovat lakanneet näyttelemästä liike-elämän pääroolia ja kun olot järjestetään sillä tavalla, että jokainen näkee oman hyvänsä yhteisessä yrityksessä.

NYKYINEN TILANNE AMERIKAN TYÖVÄEN- LIIKKEESSÄ.

Joka vähänkään tuntee tämän maan työväenliikettä, tietää että täällä on vallinnut se tilanne, että radikaaliset työläiset ovat pyrkineet eroon varsinaisesta työväenliikkeestä sen vanhoillisuuden tähden. A. F. of L.-liittoa on arvosteltu auttamattoman vanhoilliseksi, on perustettu sille kilpailevia unioita, yritetty valaa työväenliike samaan kaavaan kuin Euroopassa, että valtiollinen ja taloudellinen toiminta käyvät käsikädessä, kuten edellä tästä on mainittu. Unionit kannattavat omaa poliittista puoluetta, jonka kautta ammatillisesti järjestyneet ilmaisevat valtiollisen mielipiteensä. Edistysmielisyyden kannalta katsoen on moitteen sijaa ollut A. F. of L. menettelytavoissa, vaan on tultu näkemään, ettei vanhoilliseksi haukkumisella eikä kilpailevien unioiden perustamisilla muuteta sen toimintaa toiseksi kuin mitä se on.

Nykyään eletään päinvastaisessa aatevirtauksessa. Nyt radikaaliset ainekset kilpaa kosivat ammattionioiden liittoa. Ei siksi että mainittu järjestö olisi muuttunut sen kummemmaksi kuin mitä on ollut vuosikymmeniä, vaan on tultu näkemään, ettei erossa ololla palvella työväenliikkeen edistystä.

Kommunistit ovat tässä toimessa etunenässä. Tässäkin he ovat tehneet joutuin ympärikäännöksen kuten monessa muussakin asiassa. Ensin haukuttiin amerikalainen työväenliike vanhoillisuuden takia ihan mihinkään kelpaamattomaksi. Piti päästä eroon sosialistipuolueesta millä hinnalla hyvänsä, vaikka se on monta vertaa edistysmielisempi kuin ammattiliitto. Kauhulla katseltiin reformistista työväenliikettä. Opportunisti, taantumuksen palvelija ja työväenasian kavaltaja oli sellainen työläisten edustaja, joka edusti sitä katsomusta, että järjestyneiden työläisten

kanssa pitää olla yhteistoiminnassa huolimatta siitä vaikka ovatkin vanhoillisia. Nyt samojen henkilöiden päämääränä on päästä keinoilla millä hyvänsä vaikuttamaan vanhoillisiin työläisiin. He menevät niin pitkälle tässä touhussa, että heidän agitaattorinsa sanoo seuraajilleen: Meidän on hukutettava itsemme jokapäiväiseen elämään. Tässä ei ole mitään pahaa kun pyritään vaikuttamaan edistysmielisesti vanhoillisiin työväen järjestöihin, kun se vaan tapahtuu rehellisessä mielessä.

Kuten tiedämme, kommunistien ammattiunionien valistamistarkoitus on vallata unionit kommunistisen liikkeen palvelukseen. Siinä he tulevat epäonnistumaan. Ja vaikka onnistuisivat, niin unionit eivät muuttuisi suuresti entisestään, ellei yhteiskunnallisissa oloissa tapahdu sellaista muutosta, mikä tekee välttämättömäksi entisen menettelytavan muuttamisen. Tällä kertaa unionit eivät tunne tarvetta radikaaliselle toiminnalle. Sotavoitosta tämän maan unionistit saavat nauttia melko runsaasti. Sodan aikana ja jälkeen on ammattilaisten palkat kohonneet verrattain korkeiksi. Venäläisellä kommunismilla ei ole jalan tilaa amerikalaisen väestön kesken. Amerikalaiset pitävät kiinni niistä toimintamuodoista mihin he ovat tottuneet, heille on tuntemattomat työläisten, talonpoikain ja sotilaiden neuvostot. Diktatuurista valtiojärjestelmää ei myöskään tämän maan kansa hyväksy. Se on tottunut vuosikymmenien aikana ottamaan yleisäänestykseen osaa ja siviilihallinnon kautta hoitamaan yhteiskunnallisia asioita, ettei se salli minkään pienen ryhmän väkipakolla komentaa itseään.

Parhaan palveluksen radikaalit tekevät tämän maan työväenliikkeelle silloin kun esiintyvät siten, etteivät tahdo olla vanhoillisten työväenjärjestöjen valloittajina, vaan valistavat unionien jäseniä käsittämään työläisten oman po-

litillisen puolueen tarpeellisuuden niin, että unionit omasta aloitteestaan antaantuvat radikaalisen toiminnan palvelukseen. Silloin radikaalisuus muodostuu sellaiseksi mikä soveltuu täällä vallitseviin oloihin.

Täällä työväenliike menee lähimain samoja latuja kuin Englannissa sentähden, että tämän maan taloudellisissa ja valtiollisissa oloissa on paljon yhtäläisiä piirteitä.

Englannin työväenliike on ollut alusta alkaen taloudellista, unionit ja osuustoiminta on ollut kaikki kaikessa työläisten mielissä. Tästä on muodostettu se teoria, että anglosaksilaisten työläisten rotuominaisuuksiin kuuluu toimia vain taloudellisesti eikä poliittisesti. Tämä on erheellinen katsantokanta. Se johtuu siellä vallitsevista oloista. Valtiollinen vapaus on ollut Englannissa verrattain laaja. Valtaluokan välisistä etutaisteluista ovat työläiset saaneet etuja. Englannin teollisuudenharjoittajat taistelivat yhdessä työläisten kanssa viljatullin poistamiseksi. Maanomistajat olivat heitä vastassa, joiden etuja se loukkasi. Kun alettiin toimia työväensuojelulainsäädännön hyväksi, niin silloin maaporhot olivat työläisten asian puolella. Tuntuvia parannuksia saatiin työläisten oloihin liberaaliselta porvaripolitiikalta. Siksi siellä työläiset eivät ole tunteneet erityistä tarvetta ryhtyä itsenäiseen politilliseen toimintaan.

Vaan kun jo ennen sotaa ja sodan aikana muuttuivat olosuhteet niin, että kaikki porvaripuolueet asettuivat työläisiä vastaan, niin on nyt työläisillä oma puolueensa, joka on suuruudeltaan toinen valtiollisista puolueista.

Täällä on myös eletty sellaisissa oloissa, ettei työläiset ole nähneet tarpeelliseksi omaa valtiollista toimintaa. Nyt kuitenkin kehitys menee siihen suuntaan, että täälläkin muodostetaan työläisten oma valtiollinen puolue. Silloin tämänkin maan työväenliike saa sen muodon, mikä on

senluonteenominainen luokkayhteiskunnalle, sillä porvarillisen yhteiskunnan ominaisuuksiin kuuluu, että itsekukin luokka ja taloudellinen ryhmä muodostavat oman valtiollisen puolueen, jonka kautta pyrkivät vaikuttamaan valtiovaltaan sillä tavalla, että saavat sen kautta luokalleen ja ryhmälleen taloudellisia etuja, ja jos mahdollista niin päästä valtaan. Normaalioloissa sen luokan hallussa on myös kaikki yhteiskunnalliset valtakeinot, kuten tuotantovälineiden omistus ja henkiset voimat. Tämä on tärkeä työläisten tuntee, että silloin vasta työläisten yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisu on kypsä, kun kansan enemmistön mieliala on työläisten luokkakysymyksen takana, eli työläisten vallan pysyvyyden edellytykset on taattu. Tämän valossa me näemme kuinka lapsellista on ollut tässä maassa kommunistien tapaan puhua työläisten vallankumouksesta, kun amerikalaiset työläiset eivät ole vielä yhteiskunnallisiin tehtäviin niin paljoa kypsyneitä, että olisivat muodostaneet oman puolueensa.

LOPPUKATSAUS.

Nykyisessä yhteiskunnassa on niin suuret varjopuolet, että monet ihmiskunnan parasta ajattelevat ovat tulleet koko sivistyneen yhteiskunnan vihollisiksi. Huomatuin tämän katsantokannan edustaja on venäläinen ajattelija Leo Tolstoi. Hänen sanotaan lausuneen: Ihmisten onnellisuutta ei ole etsittävä tulevaisuudelta, se on takanamme menneisyydessä. Hän ihailee ihmisen luonnontilassa elämistä, sentähden sivistys on hävitettävä ja palattava luonnon tilaan, mikä on sama kuin villeyden tilaan. Moni muukin ajattelija ihailee luonnontilassa elävien vapaata elämää. Ei luulisi olevan mitään ihailemisen aihetta villien ja raakalaisihmisten elintavoissa. Heidän kaikki aikansa kuluu ruuan hankkimiseen ja lepoon, samanlaiseen elämään kuin mitä eläimillä on. Sivistysihmiset kuluttavat osan ajasta ruuan hankkimiseen (työhön) ja lepoon, osa ajasta jää vapaaseen nautintoon. Luonnonkansoilla ei ole muita nautinnon välineitä kuin mitä luonto suorastaan tarjoaa. Sivistysihmisillä on pitkälle kehittyneet nautintovälineet, jotka oikein käytettyinä tekevät elämän mukavaksi ja vaihtelurikkaaksi. Luonnonkansojen elämä on äärimmäisen yksitoikkoista, he ovat luonnon orjia, joilla ei ole puolustusvälineitä luonnon vaurioita vastaan. Sivistysihmisillä on pitkälle kehittyneet työkalut ja tekniikka, joiden avulla he taistelevat luonnon vaurioita vastaan. Ne tuotannon välineet, mitä sivistyneillä ihmisillä on käytettävänä, jos ne oikealla tavalla järjestetään, niin ihmiskunta voi kohota tykkänään pois luonnon orjuudesta, tulla sanan täydessä merkityksessä "luonnon herraksi." Vaan se tapa miten nyt käytetään tuotantovälineitä, saattaa väestön suurimman osan taloudelliseen orjuuteen.

Työväenkysymyksen ratkaisemisen tekee vaikeaksi se, että miten järjestetään tuotanto sillä tavalla, että se palvelee tasapuolisesti kaikkia yhteiskunnan jäseniä. Osa sosialisteista ja vielä enemmän kommunistit ovat taipuvaisia ajattelemaan: Kun saadaan yhteiskunnallinen omistus käytäntöön, silloin koko kysymys on ratkennut. Onnellinen ratkaisu ei ole silloin vielä loppuun suoritettu, kun lakkautetaan yksityisomistus. Työläisten täytyy olla älyllisesti niin kehittyneitä, että ne pystyvät tuotannon järjestämään yhtä tehokkaaksi ja vielä tehokkaammaksi kuin kapitalistit. Tähän astiset kokemukset yhteiskunnallisen tuotannon aloilla eivät ole tuottaneet erittäin hyviä tuloksia. Ne on täytynyt pitää yllä virkavaltaisesti, ne ovat olleet hitaita toimimaan, virkailijoiden on täytynyt kaikissa pienissäkin asioissa noudattaa turhan tarkkoja sääntöjä. Tämä tekee toiminnan hitaaksi ja kalliiksi. Meidän on kyllä otettava huomioon, että kapitalistien taholta on tarkotuksellisesti tehty yhteisen yrityksen toiminta vaikeaksi ja kalliiksi. Tämä vastustus lakkaa silloin kuin työläisillä on täydellisesti valta käsissä (kaikkiin yhteiskunnallisiin asioihin nähden). Mutta työläiset eivät noin vain yht'äkkiä pysty yhteiskuntaoloja järjestämään tehokkaalla tavalla. Siitä on meillä hyvänä esimerkkinä työläisten omat järjestöt. Unionit ovat virkavaltaisia sen tähden kun jäsenet nukkuvat, eivät käy unioiden kokouksissa valvomassa asioita. Osuustoiminnat kituvat heikon johdon takia. Politillisten puolueiden raha-asiat ovat rempallaan huonon raha-asioiden hoidon takia.

Suomalaisen järjestön osastojen toiminta antaa myös hyvän todistuksen siitä, kuinka työläiset ovat kypsymättömiä yhteisten asioiden hoidossa. Harva se osasto, jossa olisi pidetty silmällä osastotoiminnan kannattavaisuutta. On toimittu vain summassa ottamatta selvää tuloista ja

menoista. Niinpä on nähtävänä se surullinen ilmiö, että on osastoja, jotka ovat toimineet 20 vuotta ja yli senkin, haaleista ja muusta omaisuudesta suurin osa ollen vielä maksamatta. Tähän saatetaan sanoa: Osastojen toiminnan kautta tehdään valistustyötä, eikä se koskaan voi olla tuottavaa liikettä. Niinpä kyllä! Vaan kun näytellään, tanssitaan ja muuta toimintaa harjotetaan maksua vastaan siinä mielessä, että tuloilla maksetaan juoksevat menot ja kuoletetaan kiinteimistölainat, niin on itsestään selvä, että toiminta tulisi olla järjestetty terveeseen liikeperiaatteen mukaan. Osastojen menot olisi järjestettävä tuloja pienemmiksi.

Alkuaan meidän sanomalehtien kustantaminen oli yhtä holtitonta kuin osastojenkin toiminta. Mutta kun ne tuottivat jatkuvasti tappiota, tultiin huomaamaan että ellei korjausta tapahdu liikkeiden hoidossa, niin ne on lakkautettava. Kun otettiin ohjeeksi liikkeen kannattavuus, niin pian nähtiin siitä hyvät tulokset. Vasta-alkavissa työväenjärjestöissä näkyy olevan ikäänkuin perinnäistapana, että raha-asioiden hoito on kurjalla kannalla. Ollaan liian ihanteellisia, luotetaan liian paljon aatteen voimaan. Aatteen innostuksessa ei jakseta käsittää, että aatteet ja käytännöllinen toiminta täytyy olla sopusoinnussa. Ellemme pysty paremmin asioita järjestämään kuin mitä on kapitalistisessa yhteiskunnassa, niin meillä ei ole oikeutta sitä moittia. Kun työläiset ovat valveentuneet ja olleet ominta-keisessa liikkeessä pitemmän aikaa mukana, niin heille kasvaa se toimeenpaneva tarmo, mitä tarvitaan kunnolliseen liikkeen järjestelyyn. Liikkeen alotekykyä eivät omaa valveentumattomat ja kokemattomat työläiset. Sitä ennenkaikkeaa tarvitaan ennenkuin pystytään järjestämään yhteiskunta työläisten etujen mukaan. Kapitalistit ovat likeyritysten alkajia. Työläisten yhteiskunnassa sen täytyy

kyetä suorittamaan työläisten itsensä, ei niin käsitettynä, että kaikki työläiset suorastaan ovat alulle panevia tekijöitä. Toiminta tulee tapahtua työläisten edustajien kautta samaan tapaan kuin mitä nyt on käytännössä osuustoi-minnassa.

Työväenliikkeellä on ollut suuri sivistys-historiallinen merkitys, sen kautta on tullut laajat joukot sivistyksestä osallisiksi. Nyt annetaan työlle enempi arvoa kuin koskaan ennen. Vanhalla- ja keskiajalla pidettiin ruumiillista työtä häpeänä, joka ei sopinut muille kuin orjille, vapaan miehen arvoa se loukkasi. Nyt ruumiillisen työn tekijöillä kansanvaltaisissa maissa on samat yhteiskunnalliset oikeudet kuin muillakin yhteiskunnan jäsenillä. Rikkaat kylä rahan voimalla hankkivat itselleen erityisiä oikeuksia, vaan sekin on iso edistysaskel, että valtiollisessa elämässä on työläinen tunnustettu tasa-arvoiseksi valtion kansalaiseksi.

Kun koneteollisuus tuli käytäntöön, niin tehtailijat halusivat, että koneet pyörivät ympäri vuorokauden, sillä sen edullisempi se oli omistajille. Sentähden työpäivä oli tavattoman pitkä, neljätoista- ja kuusitoistatuntinen työpäivä oli tavallinen. Muutenkin työläisten olot olivat kurjat, he asuivat huonosti valaistuissa, täyteen ahdetuissa hökkeleissä. Työläisten kaupungin osat olivat siivottomat. Tällaiset olot painoivat työläiset äärimmäiseen kurjuuteen. Tehtaissa saadut taudit levisivät laajoihin joukkoihin. Juoppous ja kaikki paheet saivat laajan jalantilan työläisten keskuudessa. Ne, jotka eivät vajonneet kurjiin nautintoihin, elivät tylsää eläimellistä elämää, kävivät työssä, söivät ja nukkuivat. Nälkäkuoleman uhalla oli naisten ja nuorten lasten raadettava miesten rinnalla pitkiä työpäiviä ja muuten rasittavissa töissä. Niin äärimmäisen kurjat oli lasten olot, että heistä moni teki itsemurhan ennen-

kuin kärsi sitä kurjuutta, mihin sivistynyt yhteiskunta heidät syöksi. Olot täytyy silloin olla hirvittävän kurjat, kun lapsi tekee itsemurhan vapautuakseen siitä kurjuudesta, mihin on joutunut, sillä nuorelle on elämä siksi rakas, että hän kärsii suuriakin puutteita ennenkuin luopuu vapaaehtoisesti elämästä.

Taloudellisten taistelujen sekä lainsäädännön kautta on työaika saatu rajotetuksi, että nyt on harvinainen 10- ja 12-tuntinen työpäivä, 9- ja 8-tuntinen on yleinen. Lasten työ on rajotettu ikärajalta ja muutenkin työoloja on parannettu. Työläisten vaatimukset ovat pakottaneet työnostajat hankkimaan tehtaisiin käytännöllisempiä koneita ja järjestämään tuotantoa tuottavammaksi. Näin työläisten ja kapitalistien välinen taistelu on vienyt kehitystä eteenkäsinkin korkeimpaan talousmuotoon.

Ammattilaiset, jotka ovat järjestyneet, ovat työtaistelujen kautta saaneet itselleen verrattain hyvän toimeentulon. Heillä on 8-tuntinen työpäivä, palkka sellainen, että voivat asua siisteissä huoneissa, jotka ovat sisustetut aistikkailta huonekaluilla, pukeentua hyvin, syödä ravitsevaa ruokaa, saattavat käyttää hyväkseen niitä huvitusvälineitä, mitä nykyaika tarjoaa rahvasta varten, kuten autoja, teattereita ja juhlatilaisuuksia.

Rinnan kapitalistisen kehityksen kanssa yleensä työläisten olot ovat parantuneet. Mutta työläisten on muistettava, ettei se ole tullut ilmaiseksi, se on saavutettu sitkeän ja pitkäaikaisen taistelun kautta. Niiden työläisryhmien asema, jotka eivät ole järjestyneet, on tuntuvasti huonompi kuin järjestyneiden. Tosin ammattitaidon ja tuotannollisen tärkeyden tähden ammattilaiset saavat etuja, mutta missä ammatittomatkin ovat järjestyneet, siellä on paremmat olot kuin järjestymättömillä.

Nykyään maalaisväestö on kadottanut sen itsenäisen

aseman missä se ennen oli, talonpojan talous on vedetty mailman markkinoiden pyörteeseen. Heidän on myytävä tuotteensa välikäsille halvalla hinnalla, ja mitä tarvitsevat ostaa taloutensa ylläpitoon, niistä kiskotaan ylöttömän korkea hinta, pankkiirit kiristävät korkeilla lainojen koroilla, kapitalistinen valtio rasittaa yhä kohoavilla veroilla. Nämä olot tekevät maalaistenkin elämän yhtä riiston alaiseksi kuin palkkatyöläistenkin.

Tekniikan kehitys on tehnyt mahdolliseksi, että nykyään talonpojat voivat nauttia sivistyselämän mukavuuksista enempi kuin ennen. Maalaiset ennen käyttivät karkeita omatekoisia huonekaluja ja vaatteita, elämä oli äärimmäisen yksitoikkoista, siksi talonpojat olivat alhaisella sivistystasolla. Talonpoikain elintavat vähin erin kaupunkilaistuivat. Nyt maalaiset rakentavat ja kalustavat huoneensa kaupunkilaiseen malliin sekä pukeutuvat samoin kuin kaupunkilaisetkin. Kirjallisuuden ja sanomalehtien, puhelimen, fonografin, radion ja autojen välityksellä ovat maalaiset joka päivä kosketuksissa ulkomailman kanssa. Maalaisilla on omat yhdistyksensä, joiden kautta pyrkivät valvomaan aineellista ja henkistä hyvinvointia.

Siitä, mitä nykyinen sivistys tarjoaa maalaisille ja työläisille, saavat he maksaa liian kalliin hinnan sentähden, että omistava luokka, jonka hallussa on suurtuotanto, mikä tekee laajojen joukkojen sivistyksen mahdolliseksi, vaatii liian suuren osan tuottavan työn tuloksista.

Kunpa olisi kaikilla yhteiskunnan jäsenillä edes senkinlainen toimeentulo kuin on keskinkertaisella maalaisella ja palkkatyöläisellä, niin ei löytyisi montakaan sivistyneen yhteiskunnan vihollista.

Mutta kun tiedämme, että jokaisessa suurkaupungissa on työttömiä kymmeniä, jopa jonakin vuodenaikana satoja tuhansia, ja kymmeniä tuhansia jotka ovat tiellä työtä

etsimässä, vilusta värjöttäen hoippuvat toivottomassa tilassa, moni heistä epätoivossa lankeaa rikoksien poluille, joka saattaa heidät vankilan asukkaiksi ja pahimmassa tapauksessa hirsipuuhun. Kun yleistä hyvää harrastava henkilö tömän näkee, niin ei ihme jos se saa hänen verensä kuohumaan. Lukuisa on se joukko, joka saa kärsiä tämän järjestelmän nurinkurisuudesta. Nuoret, voimaa uhkuvat miehet ovat jouten, sensijaan lapset käyvät työssä, joiden tulisi olla koulussa tai leikkikentällä. Nälkä ajaa nuoret neidot höyryäviin pesulaitoksiin työhön, joissa saavat hengittää kaikenlaisten tautien basilleja. Pienet palkat, likaiset ja muuten epämiellyttävät työt, sekä elämisen epävarmuus saattaa monen kunnan naisen ansaitsemaan elämänsä epäsiveellisellä tavalla. Moni noista häväistyistä, jos olisi kunnolliset olot, olisi yhtä kunniallinen kuin varakas vanhapiikakin, joka hyväntekeväisyydellään hurskastelee, neuloen vaatteita köyhien lapsille. Näemme loistoauton, jossa on hyvin puettu ajuri, hän kyyditsee miljoneerinaista tai -miestä hotelliin, teatteriin tai rautatieasemalle, mistä menevät palatsivaunun mukavuuksista nauttimaan, matkustaen jonnekin huvilaan mielinmäärin porsastelemaan kaikesta siitä, mitä hänen varalleen on laitettu. Tämä onnellinen ei ole tehnyt minkäänlaista hyödyllistä työtä. On nuorikkoja, jotka saavat kolmekin miljoonaa häälahjaksi. Heidän vastakohtanaan on pari, jotka rakkauden pakotuksesta ovat sitoontuneet yhteiselämään niin suuressa köyhyydessä, että syövät vihkiäis-iltana vettä ja leipää illalliseksi, itkien tulevaa kohtaloaan. On pari miljoneeri vanhusta, joilla on kuusitoista palvelijaa tekemässä vanhukseille viimeiset päivänsä mukavaksi, jotka ihmisenä eivät ole sen parempia kuin pari vanhusta, jotka kova kohtalo on määrännyt vanhuuden päivänsä viettämään köyhäintalolla. Miljoneerinaikkonen hautaa sylikoiransa ja käyt-

tää yli kymmenenkin tuhannen hautauskustannuksiin. Köyhän vaimon täytyy viedä vihkisormuksensa panttilaitokseen, että voi suorittaa edes osan lapsensa hautauskustannuksista. Ylläsanottu ei ole mielikuvituksen tulos, se on ihka elävänä nähtävänä edessämme.

Tämä oikeutettomuus jatkuu niin kauan kuin pieni ryhmä miljoneeria omistaa tuotantovälineet.

On ollut aika jolloin tuotantovälineitten omistus ja ansaitseminen olivat sopusoinnussa yhteiskunnan etujen kanssa.

Katsokaamme rajasuutarin korjauspajaa! Suutarilla on mökki ja senverran työvälineitä mitä tarvitsee kenkien korjaamisessa. Hän työskentelee ahkerasti, sen enempi hän ansaitsee. Yhteiskunnalle on myös sen hyödyllisempi, kuta useampi pari tulee korjatuksi päivää kohden. Vaan paraskaan suutari ei ansaitse niin paljoa, että hän siitä kokoaisi suuret rikkaudet, joilla sitte rasittaisi muita ihmisiä. Hän ansaitsee vain kohtuullisen toimeentulon. Jos suutarin liike yhteiskunnallistutettaisiin ja suutari asetettaisiin korjaamaan kenkiä päiväpalkalla yhteiskunnan laskuun, niin suutarille olisi ihan sama korjaako parin tahi kaksi päivässä. Yhteiskunnalta hän vetäisi palkan joka päivä.

Suutari tällöin korjaisi päivää kohden paljon vähemmän kenkiä kuin silloin, kun yritti yksilöllisesti. Tässä tapauksessa yhteiskunta häviäisi. Tällainen tilanne vallitsi silloin kun elettiin käsityöaikakautta. Suutari tuotti kenkiä yksilöllisesti, yksilöllinen omistus oli eduksi hänelle ja koko yhteiskunnalle. Kuta ahkerampi ja taitavampi sen edullisempi itselle yrittäjälle, joka myös lankesi yhteiseksi hyväksi.

Toista on silloin kun kengät valmistetaan tehtaassa. Tuotannon suuruutta ei määrää yhden suutarin ahkeruus ja taitavuus, sen määrää kuinka koneet pyörivät ja miten

työtapa on järjestetty koko tehtaassa, jossa työskentelee tuhansia miehiä ja naisia (tehtaassa työntuottavuus taasaantuu). Keskinäinenkin työläinen saattaa suorittaa saman työn kuin rotevakin, kone määrää työläisten liikkumisnopeuden. Tehtaan omistajina voi olla ketä hyvänsä, heidän ei tarvitse tuntea suutarin ammattia lainkaan. Heille tilitetään voitto-osinko joka vuosineljännes. Tehtailijan etu vaatii, että tehdas tuottaa mahdollisimman suuren voitto-osingon. Hän pyrkii supistamaan tehtaan kustannuksia, pienentämään työläisten palkkoja, pidentämään työpäivää. Tämä on vastakkainen työläisten eduille. Jos työläiset kykenevät yhteenliittymisen kautta torjumaan noita kiristystoimenpiteitä, niin osakkeenomistajat korottavat kenkien hintaa. Ellei tehdas tuota voittoa, niin se pannaan seisomaan, vaikka yhteiskunta kuinkakin kipeästi tarvitseisi kenkiä. Täten tuotannon omistus, työntekijäin ja koko yhteiskunnan edut ovat vastakkaiset. Tähän tilanteeseen kun tuotanto joutuu, niin silloin yhteiskunnalliselle tuotannolle on kypsä maaperä. Yhteiskunnallistuttamisessa saatetaan tuotannon omistus ja tuottamisen tarkoitusperä sopusointuun. Nyt tuotetaan yhteiskunnallisessa mittakaavassa, mutta omistus on yksilöllinen. Tuotannon päätarkoituksena on tuottaa voittoa omistajille eikä palvella yleistä tarvetta.

Pikkuporvarillisella aikakaudella säästäväisyys oli persoonallista, se saattoi joskus mennä naurettavaan itaruuteen. Nyt se on tullut persoonattomaksi yhteiskunnalliseksi välttämättömyydeksi. Nekin liikkeet, joiden tarkoituksena ei ole omaisuuksien kasaaminen, siirtävät joka vuosi ylijäämästä vararahastoon liikkeen uusimista varten ja vahinkojen varalta. Tässäkin kehitys menee sosialismia kohden.

Kapitalistinen suurtuotanto muokkaa teollisuuden yh-

teiskunnallisiin muotoihin, samalla se alistaa suuret joukot yhden johdon alle, missä oppivat joukkotuotantoon, näin sielullisesti tämä järjestelmä muokkaa maaperän sopivaksi sosialismille. Ilman pitkälle kehittynyttä kapitalistista yhteiskuntaa on sosialismin toteuttaminen pelkkä utukuva. Ja tässäkin tilanteessa ainoastaan luokkatietoiset ja hyvin järjestyneet työläiset pystyvät poistamaan ne räikeät luokkavastakohtat, mitkä ovat nykyisen yhteiskunnan painajaisena.

Niillä periaatteilla ja menettelytavoilla, mitä sosialistit edustavat työväenkysymyksessä, saatetaan voimaan sellainen yhteiskunta, missä toimeentulon epävarmuus ei kalva äitien ja isien mieltä siitä, miten voisi ansaita pienokaisille toimeentulon, missä elämisen epävarmuus ja rikkauten tavottelu ei saata ketään häpeälliseen tekoon.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi kannattaa meidän työskennellä, sillä sovitamme omantuntonme äänen, joka sanoo: jotakin meidän pitäisi tehdä työväenasian hyväksi.

LIITE.

Kun hiljattain valveentuneet vähätietoiset ja kokemattomat mutta erilaisten aatevirtausten lumoissa olevat työläiset alkavat valloittamaan jotakin työväenjärjestöä, niin kokeneet ja tietoiset järjestön jäsenet joutuvat epämieluisaan asemaan. Monessa tapauksessa uusien nousukkaiden ankara arvostelu järjestön periaatteita ja menettelytapoja vastaan ja uusien tyrkyttäminen niiden tilalle perustuukin ennakkoluuloihin. Tästä ovat monestikin tietoisia kokeneet jäsenet, mutta järjestön eheyttä silmälläpitäen ja työläistovereihin myötätunto estää entisille periaatteille ja menettelytavoille uskolliset jäsenet ryhtymästä ankariin toimenpiteisiin vallottajia vastaan. Niinpä täällä lännelläkin moni tietoinen toveri joutui varsin ikävään asemaan silloin kuin venäläisen kommunismin agentit alkoivat kiihoittamaan vähätietoisia työläisiä sosialistipuoluetta vastaan. Lienee paikallaan, että kerron persoonakohtaisesti kokemukset tästä asiasta.

Kevätkesällä v. 1919 tuli Portlandin s. s. osastolle kirje sosialistipuolueen vasemman siiven toimistosta Clevelandista. Kirjeessä parjattiin sosialistipuoluetta, esitettiin asiat siinä valossa kuin oikeistolaiset johtajat toiminnallaan olisivat menettäneet koko puolueen. Kun kirje luettiin osaston kokouksessa, niin ne jäsenet, jotka eivät lähemmin tunteneet puolueen asioita, ihastuivat siinä määrässä kirjeeseen, että ehdottivat: osasto eroaa heti puolueesta ja liittyy vasempaan siipeen. Käytin puheenvuoron ehdotusta vastaan, sanoin: on liian aikuista päättää osaston eroamisesta puolueesta, emme tiedä mikä on koko

vasen siipi. Kun on lähellä puolueen kokous ja syksyllä s. s. järjestön edustajakokous, niin siihen mennessä asiat selvenevät, että sitte voimme päättää tietoisesti mihin ryhmään haluamme kuulua. Silloinen Toverin vastaava toimittaja W. N. Reivo oli oikeusjuttunsa takia Portlandissa ja oli myös kokouksessa läsnä, menin hänen puheilleen ja sanoin: lausu sinäkin mielipiteesi tästä asiasta. Hän pyysi puheenvuoron ja sanoi: kannatan täydellisesti Kähköstä, ei meillä ole mitään kiirettä mennä vasemman siiven mukaan, puolue on ollut koko sodan ajan peräti vaikeassa asemassa, joten sen toimintaa ei pitäisi erittäin ankarasti arvostella, vaikkakaan se ei ole kaikissa suhteissa voinut toimia siten kuin me olisimme toivoneet. Tämä katsantokanta voitti äänestyksessä, että pysytään puolueen oikeistosiiven kannalla, eikä olla missään yhteydessä vasemman siiven kanssa. Tämä päätös suututti vasemmistolaisia, he haukkuivat oikeistolaiset vanhoillisiksi, jotka eivät jaksa seurata aikaansa. Vasemmistosiiven pääkortteerista tuli osastolle yhä kirjeitä, joissa kehoitettiin osastoa eroamaan puolueesta. Osaston vasemmistolaiset kahdessa kokouksessa uusivat saman kysymyksen, että osasto eroaa puolueesta. Puolueessa pysymisen kannalla olevat jäsenet painostivat sitä seikkaa, että olemme jo päättäneet, että pysymme edelleen oikeiston mukana niin kauvan kun tulee puolueen kokous pidettäväksi, jossa selviää puolueen tilanne.

Kun oli ollut puolueen ja s. s. järjestön edustajakokoukset ja tuli osastokohtainen äänestys: pysyykö osasto puolueessa, niin valtava enemmistö osaston jäsenistä äänesti puolueessa pysymisen puolesta. (Vuosi tämän jälkeen enemmistö jäsenistä äänesti osaston eroon puolueesta, vasemmistolaisten agitatsioni oli saanut vuoden varrella tämän mielipiteen muutoksen aikaan). Tulkoon tässä

mainituksi, mikä olisi ollut kohtalo, jos vasemmistolaiset olisivat saaneet osaston viedyksi vasemman siiven mukaan.

Noin kaksi kuukautta sen jälkeen kun osasto oli päättänyt pysyä puolueen kannalla, tuli ne kuuluisat Palmerin kommunistivainot, tuhansia vangittiin yli maan. Portlandin amerikalainen osasto, joka meni vasemmiston mukana, tuhoutui melkein kokonaan tässä kahakassa, sen toimivat jäsenet vangittiin, siihen kuuluvat ulkomaalaiset jäsenet uhattiin karkoittaa vanhaan maahan. Vaan heistä moni anoi luvan matkustaa omilla kustannuksillaan kotimaahan, mikä heille hallituksen taholta myönnettiinkin. Hallituksen asiamiehet moneen eri kertaan tarkastivat suomalaisen osaston. Tarkastus oli niin perinpohjainen, että haalissa olevien henkilöiden taskutkin tarkastettiin. Näyttämön kuiskauskopin laudatkin irroittivat, luullen sieltä löytävänsä salaisen kammion, missä säilytetään osaston salaisia asiakirjoja. Tarkastajat halusivat päästä selville kuuluuko suomalainen osasto kommunistiseen ryhmään vai onko se sosialistipuolueen osasto. Kun tarkan nuuskimisen kautta pääsivät selville, ettei osasto ole kommunistinen, niin se päästi osaston rauhaan, eikä ketään jäsenistä vangittu.

Jos osasto olisi mennyt vasemman siiven mukana, niin se olisi joutunut automaattisesti jompaan kumpaan kommunistiseen ryhmään (silloin näet oli kaksi kommunistista ryhmää). Ja vainon aikana toimihenkilöt olisi vangittu ja ne, kellä ei ollut kansalaispapereita, olisi lähetetty vanhaan maahan ja kansalaiset sulettu linnaan. Tämä olisi herpauttanut koko osastotoiminnan. Portlandin suomalaisten kommunistien tulisi olla kiitollisia niille, jotka silloin jarruttivat vasemmistolaisten intoa ja pitivät osastoa sosialistipuolueessa. Jos vasemmistolaiset saivat silloin meinkinsä läpi, niin nyt moni kommunisti tallustelisi Suo-

men salomailla. Eivät voisi diktatuurillaan riistää sosialisteilta puheoikeutta työväen talolla, jonka sosialistit ovat rakentaneet ja myös suurimman osan maksaneetkin. Vaan kun muistuttaa heille tätä, niin kiihkoisimmat heistä näyttävät pyssyä: tästä tulee jos puhut.

Tätä en ole kertonut siksi, että köyhälistön olisi joka tapauksessa alistuttava valtuutuksen kuristustoimenpiteiden alle. Työläisten on kyettävä arvostelemaan tilanne, milloin kannatta panna järjestönsä olemassaolo ja jäsenten vapaus alttiiksi.

Kerrottu tapaus puhuu vakavaa kieltä sen puolesta, kuinka harkitulla toiminnalla saadaan jossain tilanteessa sellaista aikaan, jolla saattaa olla paljon merkitsevä vaikutus järjestön olemassaoloon ja jäsenten vapauteen nähden. Tietämättömät työläiset harkitsemattomilla teoillaan saattavat saada sellaista aikaan, josta on koituva järjestölle vaurioita ja jäsenille tarpeettomia uhrauksia.

Tämän kirjoittaja ja kaikki sosialistit varottivat silloisia vasemmistolaisia, ettei sillä venäläisellä kommunismilla edistetä lännen suomalaisten työläisten liikettä, se saattaa taantumusta aikaan osastoissa. Tästä asiasta juuri kirjoitin Toveriin, vaan sille ei annettu ilmestymisoikeutta. Meidän sosialistien ennustukset ovat täydellisesti toteentuneet. Silloin kun riita alkoi, oli kukoistavia osastoja, Astorian osastossa oli monta sataa jäsentä, nyt kolme eli neljäkymmentä; Portlandin osastossa oli toista sataa jäsentä, nyt ainoastaan kolmen- neljäkymmenen välillä. Seattlen osasto on laannut kokonaan toimimasta jäsenten vähyyden takia. Entisissä länsipiirin osastoissa oli siihen aikaan yli kahden tuhannen jäsenen, nyt vain joitakin satoja. Työläisistä on melkein kaikki aatteellinen harrastus kuollut työväen asiaan. Eripuraisuutta ja epätoivoa työväen asiaa

kohtaan ovat saattaneet aikaan venäläisen kommunismin agentit eikä mitkään muut.

Opportunisteista eli kehitysopin omaavista jäsenistä piti päästä eroon hinnalla millä hyvänsä, radikaalinen puhdasoppisuus tuli vallita kaikkien jäsenten kesken, ennenkuin oli kelvollinen toimimaan työväen asian hyväksi. Kun kommunistit valtasivat Portlandin osaston, niin he minulta riistivät kaikki osaston vaikutusvaltaiset toimet, kuten osaston sanomalehtiraportterin tehtävän ja osaston johtokunnan jäsenyyden. Kun kokemuksen kautta tulin vakuutetuksi, ettei kommunistien piirissä sallita olleenkaan ilmetä sellaisia mielipiteitä, mitkä edustavat sosialismia, niin tästä periaatesyystä jäin pois koko puolueesta.

Tämän jälkeen kommunistit ovat sepustaneet juttuja, että minä muka itsepäisyydessäni erosin joukosta, että haluan työväen asiassa edustaa vain omaa itseäni. Toiseksi olen muka niin piintynyt vanhoillinen, etten jaksa seurata ajan vaatimuksia. Kun Toverin toimitus ei ole pystynyt asiallisella tavalla näyttämään toteen periaatteitteni paikansa pitämättömyyttä, niin se on kirjoituksieni peräkaanteiksi laatinut persoonakohtaisia letkauksia, kuinka olen muka kovapäinen ja hidas oppimaan kommunismia. Niistä aatteista mitä Toveri ja kommunistit edustavat, olen ollut pääpiirteissään selvillä jo vuosia ennenkuin venäläinen kommunismi alkoi valloitusretkensä. Olen käsittänyt sellaiset opit työväenliikkeen lapsentaudiksi, mikä on ominaista hiljattain valveentuneille työläisille. Vaistot ja tunteet ovat niiden työläisten kannustimena, jotka kulkevat kommunistijohtajien perässä, eikä selvä periaatteellinen tietoisuus, kuten on sosialisteilla.

Kun kommunistit ovat kokemuksen kautta tulleet näkemään, ettei puhdasoppisella kommunismilla olekkaan sa-

nottavasti maaperää laajojen joukkojen kesken, niin nyt työväenyhdistysten nimellä kositaan kommunistien leiriin kaikenmielisiä työläisiä. Samojen kommunistien mielestä oli rikos työväen asiaa kohtaan, kun sosialistipuolue salli keskuudessaan ja pyrki yhteistoimintaan niidenkin työläisten kanssa, jotka eivät omanneet työväenliikkeestä samaa katsantokantaa kuin sosialistit. Kommunistit eivät ole "työväenluokan kavaltajia," vaan sosialistit samoista toimista. Näin sekavia ajatuksia ilmenee työväen asian nimessä. Valitettava asia!